

Ladonja

VJERSKI INFORMATIVNO-KULTURNI LIST | BR. 1/396 | GODINA XXXVIII | CIJENA 10 KN

SIJEČANJ 2019.

**SVJETLOST NA
PROSVJETLJENJE NARODA!**

Poštovani čitatelji,

iza nas je prelijepo božićno vrijeme i već smo dobro zakoračili u novu godinu. Vjerujem da smo poput Blažene Djevice Marije u srcu pohranili lijepo trenutke međusobnoga zajedništva i susreta, kao i osjećaja Božje blizine koje smo mogli doživjeti u ovom lijepom blagdanskom vremenu. Nadam se da nam upravo ti događaji mogu biti snaga i ohrabrenje u novoj godini koju nam Bog u svojoj ljubavi i dobroti povjerava. Mogu nam biti i snaga i ohrabrenje upravo u trenutcima kada se budemo morali suočiti sa životnim poteškoćama i problemima, kada se budemo susreli sa životnim križevima, svojima ili svojih bližnjih. Možda smo ovih dana okreplili novu stranicu, ne samo svojih kalendara nego i novu stranicu u svom životu. Ako smo uspjeli u staroj godini ostaviti barem neku od svojih loših navika, već smo time mnogo postigli i nova će godina za nas zaista biti od Boga darovano vrijeme.

IMPRESUM

Pokrenuo Antun Hek, od lipnja do listopada 1972. listić – prilog obiteljskog časopisa Kana, samostalno izlazi od Božića 1981.

Osnivač:

Biskupski ordinarijat Porečke i Pulsko biskupije

Glavni urednik: Vilim Grbac

Zamjenik glavnog urednika: Željko Mrak

Uredništvo: Blaž Božnjaković, Vilim Grbac, Ilija Jakovljević, Tomislav Milohanić, Željko Mrak

Adresa uredništva:

Dobrilina 6, 52000 Pazin, tel: 052/624-342
ladonja@biskupija-porecko-pulsko.hr
ladonja@josipturcinovic.com

List izlazi 12 puta godišnje

Grafičko oblikovanje i priprema: David Ivić

Tiskar/Nakladnik:

Josip Turčinović d.o.o., Pazin

IBAN HR7023800061147003243

Devizni račun

ESB: CHR22 70010000-09166144

IBAN: HR7324020061100107336

SWIFT ESBC HR 22

UDK ISSN

282 : 379.8

ISSN 1330-5018

Naslovnica: Svjećnica

Ovih dana u Crkvi, točnije Druge nedjelje kroz godinu, čitamo u Evanđelju po Ivanu o prvom Isusovom čudu u Kani Galilejskoj. Vjerujem da smo o tome događaju puno puta razmišljali, ali se nadam da neće biti oviše da i ovom prilikom svoju pozornost usmjerimo na taj izvanredni događaj. Mene osobno uvijek iznova oduševljava uloga Blažene Djevice Marije. Uz Isusa i učenike i ona je pozvana kao gost na ovu svadbu. I upravo je ona ta koja u jednom trenutku vidi da nešto nije u redu. Prepoznaje problem koji se na toj svadbi pojavio: ponestalo je vina. Možda bi netko u tom trenutku pomislio: ovdje sam samo gost, to nije moj problem. Poštovani čitatelji, koliko smo mi puta tako pomislili i ništa nismo učinili. Marija, međutim, želi nešto učiniti kako bi domaćine oslobođila neugodne situacije. Ona zna tko može u ovom trenutku pomoći. Marija se obraća Isusu, i bez obzira na njegov suzdržan odgovor, ne odustaje, već govori slugama: „Što god vam rekne. učinite“ i doista se dogodilo čudo: voda je postala vinom. Poruka je veoma jasna. Mi ne znamo bi li se čudo dogodilo da Marija nije intervenirala, ali je sigurno da je ona bila ta koja je vidjela potrebu ljudi u tom trenutku i koja je učinila ono što je bilo u njezinoj moći. Zar nije, poštovani čitatelji, to poruka i svima nama? Nije li to zadaća svakoga od nas? Mi ne možemo pretvarati vodu u vino, mi ne možemo izlijeciti bolesne ni oživjeti mrtve, ali možemo prepoznati potrebe drugih, posebno svojih bližnjih. Možemo im biti blizu u nevoljama i potrebama, možemo pružiti utjehu i ohrabrenje onima koji su najpotrebniji naše

blizine. To je moguće svakome od nas. Možemo učiniti ono što je učinila Marija, a to je najvažnije, možemo uputiti na Isusa. Možemo druge približiti Isusu Kristu, ne sebi, vežući ih na sebe, već Isusu koji jedini može s nama učiniti i ono čemu se ne nadamo. Onoga trenutka kada smo mi učinili sve što je u našoj moći, možemo se s pravom nadati čudu koje čini Bog po našem Spasitelju, Isusu Kristu.

Poštovani čitatelji, nema kraja na ovom svijetu kamo nismo spremni otici da bismo vidjeli neko čudo, koje se možda dogodilo, pa ipak, možda to čudo i nije toliko daleko. Nije najveće čudo onda kada se ostvare sve naše želje i prohtjevi, kada se riješe sve naše potrebe. Veće je čudo onda kada u svojim križevima i životnim mukama vidimo smisao i svrhu. Čudo se događa uvijek kada nastojimo u svojoj nesavršenosti slijediti Isusa Krista, sada i ovdje gdje živimo. Čudo će se dogoditi i onda kada oko sebe budemo vidjeli i znakove Božje prisutnosti, njegove dobrote i ljubavi, a ne samo ono što je zlo i loše. To znači da nastojimo gledati Marijinim očima na svijet oko sebe, znači da vidimo ono što bismo kao kršćani trebali vidjeti kako bi „voda“ našega života postala „vinom“ života po Isusu Kristu.

Poštovani čitatelji, zakoračimo u novu godinu s pouzdanjem u Boga i s vjerom kakvom je živjela Blažena Djevica Marija. To je put nade i vjere, put ohrabrenja i snage kojim s radošću koračamo. S tom nadom, poštovani čitatelji, svima vama želim lijepo i ugodne ove zimske dane, uz čitanje i listanje naše i vaše Ladonje.

Hosana Fest 2019.

Organizacijski odbor Hosana Festa raspisuje natječaj za nove skladbe Hosana Festa. Festival će se održati u nedjelju, 22. rujna u Subotici. U tu svrhu Organizacijski odbor Hosana Festa raspisuje natječaj za nove skladbe koji će biti otvoren od 1. veljače do 1. travnja. Slogan je ovogodišnjega, 14. po redu, Festivala hrvatskih duhovnih pjesama Hosana Fest „Na tragu Vječnosti“. Skladbe poslane na natječaj tematski moraju imati kršćanski karakter; ne smiju biti dulje od 4 minute, ne smiju biti već objavljene ni javno izvedene. U prijavi trebaju biti potpisani autori glazbe, teksta i obrade. Prijava na natječaj dostavlja se na CD-u ili putem elektroničke pošte, a obvezno mora sadržavati oglednu demo-snimku pjesme, tekst pjesme, kraću biografiju izvođača sa svim potrebnim podatcima (adresa, telefon, e-mail, webna stranica i sl.) te navesti zajednicu u kojoj s djeluju i potvrdu svećenika. Još jedna važna napomena: autor i glavni izvođač pjesme ne smije biti mlađi od 16 godina, a vokalno-instrumentalni sastav ili zbor ne smije imati više od 15 osoba. Radove slati ili dostaviti na adresu: „Hosana Fest 2019.“ Starine Novaka 58, 24000 Subotica Vojvodina – Srbija, tel. +381(0)64/4616-394 ili na e-mail: hosanafest@yahoo.com. Rezultati natječaja bit će autorima javljeni do 20. 4. 2019. Izvođači čije skladbe budu uvrštene u program Festivala, trebaju studijsku snimku dotične skladbe te njenu matricu dostaviti u roku od 60 dana po javljanju rezultata. Više informacija potražite na mrežnoj stranici Festivala: <http://www.hosanafest.suboticka-biskupija.info/>

Strpljivost i povjerenje

Strpljivost i povjerenje temelj su svakog odnosa ljubavi, prijateljstva i vjere. Strpljivost je čovjekova sposobnost da čeka, da ne traži sve odmah i sada, već pušta da se stvari oko njega odvijaju polako i svojim tijekom, sve dok u pravo vrijeme ne pokažu svoje plodove. Strpljivost je prvi korak prema vječnosti. U odnosu prema Bogu, strpljivost je znak ljubavi. Naše strpljenje prema Bogu pokazuje se u prihvaćanju onoga što ne razumijemo, u dopuštanju da se stvari odviju prema Božjem planu, a ne prema našemu. I Bog pokazuje svoju strpljivost prema nama: uvijek nam daje novu prigodu za obraćenje i oprštanje. I dok strpljivost pokazuje naš stav u vremenu, povjerenje otkriva dubinu odnosa. U Starom zavjetu povjerenje se izriče hebrejskom riječju "batah", ili "aman". U pravilu, ove riječi znače "osloniti se". Povjerenje u nekoga vodi prema osjećaju sigurnosti, pouzdanosti, u kojoj sebe mogu povjeriti drugoj osobi, njenoj stabilnosti. On ili ona tada nadomještaju moju nepripremljenost ili slabost. Jer, nije dobro da čovjek bude sam (Post 2,18), potreban mu je drugi, da bi živio i ostvario se. I s tim drugim čovjek gradi odnos vjerujući da na drugoga može računati, da je ono što drugi govori istina, da se na njega može osloniti. Međutim, povjerenje nije lako izgraditi – potreb-

ne su godine kako bismo se oprezni i ranjeni, kakvi već jesmo, usudili predati nekome. Potrebno je čovjeka upoznati kako bi mu se vjerovalo. Zna se dogoditi da osobama intuitivno vjerujemo. Ponekad to činimo lakomisleno, gledajući samo ono što želimo vidjeti. U nekim situacijama povjerenje predajemo tituli vjerujući ozbiljnosti institucije koja je izdala uvjerenje i učinila sve da taj čovjek dostoјno nosi titulu. Posebnu odgovornost nose ljudi kojima povjerenje dajemo u trenutcima najveće ranjivosti, kao što su liječnici, ili im, pak, povjeravamo najranjivije – svoju djecu. Oslanjamo se na ono što znamo o njima i prepustamo im se u ruke iako ne možemo sve uvijek provjeriti. Tako pokazano povjerenje pravi je čin vjere. Što je povjerenje veće, to je veća i ranjivost. Ni u čemu ne postoji stopostotna sigurnost: ljudi, koliko se god trudili, uvijek ostaju samo ljudi sa svojim nemoćima ili podložni onoj vrsti slabosti koja je sposobna zakoračiti u zlo zbog dobre ili loše namjere ili tek zbog – propusta. Toga su bili svjesni i biblijski pisci te je, primjerice, Jeremija zapisao: „Proklet čovjek koji se uzdaje u čovjeka, i slabo tijelo smatra svojom mišicom, i čije se srce od Gospodina odvraća.“ (Jer 17,5) Jeremijine teške riječi treba razumjeti u kontekstu knjige gdje prorok opominje narod da se vrati vjeri te ostavi prazna

obećanja koja im nude ljudi željni moći. Jeremija ih upozorava: ako se oslonite na ljude, nećete biti sretni, nećete dobro završiti. Oslonite se na Boga i imat ćete mir: „Blagoslovjen čovjek koji se uzdaje u Gospodina.“ (Jer 17,7) Nije se svijet puno promijenio od Jeremijina vremena: većina je ljudskih obećanja obilježena i ljudskim slabostima. Posljedično, imati bezuvjetno povjerenje u čovjeka, sa svim njegovim slabostima, obično nas doveđe do zaključka kad ranjeni i ostavljeni, razočarani, na nekakvoj ruševini, sami sebi moramo još jednom priznati: i on je samo čovjek i on ima svoje slabosti. U tom činu polaganja povjerenja u ljude, ima i oholosti, narcisoidnosti, jer vlastitu procjenu smatramo dostojnjom bezuvjetna povjerenja. Umjesto da se strpljivo prepustimo Božjem planu, mi u svojoj nestrpljivosti od drugoga čovjeka stvorimo idola – najčešće zbog svojih interesa ili probitka. Kao u starozavjetnoj epizodi sa zlatnim teletom – nestrpljivost nas doveđe do nepametna čina idolatrije. Svi se idoli, prije ili kasnije, istroše i razotkriju u svojoj beskorisnosti, no, mi imamo utjehu u Bogu. Bog ostaje zauvjek. On je vječni Otac koji nas čeka i opršta sve naše slabosti. Jer, strpljiv Bog, koji je gospodar vremena, ima povjerenja u čovjeka, oslanja se na nas, čeka našu ljubav, istovremeno dajući sve.

„Čovjek je najveći kada je ponizan“

Misu polnočku u porečkoj je katedrali tradicionalno predvodio mons. dr. Dražen Kutleša, porečki i pulski biskup. Koncelebrirali su preč. Sergije Jelenić, kancelar biskupije, vlč. Mladen Pranjić, vicekancelar, preč. Milan Zgrablić, porečki dekan i župnik te vlč. Janez Barborič, župni vicaar, a sudjelovao je i vlč. Zoran Cetinić, novozaređeni đakon.

Pred prepunom crkvom biskup je u prigodnoj homiliji podsjetio kako nam Isus na više mjesta u Svetom Pismu govori „Ne bojte se!“. Čovjek osjeća strah zbog brige za egzistenciju, te zbog mnogih drugih okolnosti koje život donosi. Isus je došao upravo da nas osloboди strahova. Tri su temeljne stvari koje trebamo uvijek imati na umu, tri temeljna razloga zbog kojih je Isus došao na svijet.

Prvo, Spasitelj svijeta došao da nas osloboди od grijeha, no čovjekova je tragedija da je izgubio osjećaj za grijeh i zbog toga ga se ne može osloboediti. Tek kada čovjek shvati da živi u grijehu može doći do promjene, do početka procesa obraćenja.

Nadalje čovjek mora shvatiti da je Isus Krist - Emanuel, Bog s nama. On je s nama po sakramentima, ako želimo s Njime surađivati. On djeluje na nas i preko roditelja i odgojitelja koji nas podižu i usmjeravaju na pravi put, kako bi mi isto tako mogli u budućnosti pomagati drugima. Mi se prečesto bojimo, zbog društvenog statusa, ili nekog drugog materijalnog razloga, pokazati da smo vjernici. Trebamo biti svjesni da se je Isus Krist s nebeskih visina spustio u štalu, ondje su ga primile samo životinje, ljudi ga nisu htjeli, bili su zaokupljeni drugim stvarima, očekivali su Mesiju koji će ih osloboediti, mislili su pritom samo na materijalne stvari. Tragedija današnjeg čovjeka, kao i tadašnjeg, je da traži samo

materijalno, no vidimo da to bogatstvo ne donosi sreću. Pogledamo li danas siromašne krajeve svijeta, ili upitamo li starije kako su živjeli u neimaštini – vidimo da su bili sretni. Bogatstvo ne utječe na sreću. Tek kada to shvatimo moći ćemo razumjeti zašto je Isus Krist došao u štalu, prepričan na milost i nemilost ljudima. Došao je u oblijuču malenoga djeteta zato da bi ga baš svaki čovjek mogao razumjeti.

Treće saznanje kojim nas Isus oslobođa od straha je da Isus Krist daje svoj život za ljude jer nas voli. Upravo to je najveća nuda naše radosti, da nas želi osloboediti ne samo od grijeha, nego želi prijeći preko svega onoga što mi činimo i što ga svaki put iznevjerimo te nam želi pružiti svoju milost i svoju nadu.

No, glavna je poruka, najvažnije je da shvatimo da nas Bog voli. Kada to shvatimo možemo krenuti drugačije u život. Svaki čovjek, kada osjeti da ga netko iskreno voli, preporoda se. I mi se trebamo obratiti Isusu Kristu i tražiti njegovo svjetlo. Neka nam Božić ne bude samo darivanje materijalnih stvari, da-leko je važnije darivati ljubav. ne može se darivati samo materijalne darove, a biti s bližnjima u svađi. Veličina svakoga čovjeka je znati se sniziti, poniziti, prihvativi maloga čovjeka i biti u službi

tome malome čovjeku, a ne tražiti da drugi meni služe. Upravo je to veličina svakoga čovjeka, jer čovjek je najveći kada je ponizan.

Isus je zato došao tako se ponizivši, prihvatio je da bude rođen u štali. Taj mali Bog nas upozorava na velike stvari, da čovjek ne treba samo misliti na materijalno, nego treba misliti na spas svoje duše. To dolazi s obraćenjem koje traje cijeli život. Prvi je korak da čovjek shvati da je grešnik, tek tada će moći mijenjati sebe i svijet oko sebe. Sreća nije u bogatim darovima, već u najjednostavnijim stvarima koje svatko od nas želi, a to je prije svega ljubav. Bog se radi u malom djetetu, jer jedino malo dijete živi od ljubavi svojih roditelja. a bez ljubavi je prepusteno samo sebi i ne bi preživjelo.

Mi smo kao mali osjetili tu ljubav i sada je dajemo svojim bližnjima. To je pravi Božić, znati darivati ljubav, znati darivati sebe, jer je to ono što drugi očekuju od nas i mi od drugih. Ako ovoga Božića to učinimo, vidimo i prepoznamo one potrebite, tada ćemo ostvariti ono što od nas Bog traži i moći ćemo prepoznati sreću u malim stvarima i shvatiti da je materijalno prolazno, a duhovne vrednote ostaju.

Neka nam ovaj mali Bog pomogne da budemo darežljivi, da znamo prepoznati potrebu drugih, uvijek krenuvši iz svoje obitelji. Upravo iz obitelji polazi ono što danas imamo u društvu. Ako imamo zdrave obitelji, tada će nam i društvo biti zdravo i pošteno. Molimo da bude-mo dobri i pošteni. Da prema drugima budemo dobri, barem onoliko koliko želimo da drugi budu dobri prema nama, zaključio je mons. Kutleša.

Misno slavlje glazbeno je uzveličao porečki katedralni zbor pod ravnjanjem i uz orguljsku pratnju Marka Ritoše.(Tiskovni ured PPB)

IZMEĐU PROROŠTVA I KONFORMIZMA

Uvijek, a posebno u božićno vrijeme, postoji napast konformizma, prilagođavanje trendovima, kako pojedinih kršćana i župnih zajednica, tako i Crkve u cjelini. Donekle smo podlegli napasti potrošačkoga društva kojemu je glavni cilj neki proizvod tako predstaviti da se što je moguće više ljudi odluči za kupovinu. Kao da su crkvena vremena, poput došača i božićnoga vremena, postala poligon raznovrsnih ponuda zabave. Pomašmo sakralizirali bakalar na Badnjak, svjetlucave lampice po ulicama, božićno drvce. Nestaje otisak svetosti u tim vremenima. Vjernički duh koji je sve donedavna prevladavao u to vrijeme, zamijenjen je nekim „svetim vašarom“, bjesomučnom trkom za kupovinu darova, „luculovim“ gozbama, raskošnim sajmovima. Taj se trend teško može preokrenuti. Postaje izuzetno teško jednom istinskom vjerniku otkriti neku žicu duhovnosti i svetosti u svoj toj halabuci. Štoviše, izložen je napasti jednostavno se prepustiti takvom trendu sve pod gesлом: „Božić je vrijeme radosti zbog silaska Boga u ovaj svijet pa, dakle, sve što je „svjetsko“, može u tim danima biti dobro.“

Kršćani i proročki nastup

Možda je taj oblik konformizma ili prilagođavanja trendovima u to vrijeme neka i razumljiv i, na prvi pogled, ne nanosi veliku štetu vjerskim osjećajima tijekom slavlja Božića. Međutim, takav oblik prilagođavanja svemu što nam potrošačka industrija nudi u predbožićne i božićne dane, samo su mala vrata koja vode u jedan puno problematičniji oblik konformizma koji nije samo stvar pojedinaca nego može postati i sustavno ponašanje i djelovanje u mnogim područjima života u kojima bi kršćani trebali biti „kvasac svijeta“ ili „kritička savjest društva“. Ne sumnjićemo je da Crkva i kršćani moraju proročki nastupati u svijetu, u smislu da ne dopuste da vjera, Bog, Crkva, sakramenti, crkvena slavlja postanu stvarnosti koje se „jeftino prodaju“. Naime, svaki kršćanin i Crkva u cjelini ako žele da se to ne dogodi, moraju nastupati proročki. Oni su pozvani biti proroci u svijetu. Sam poziv još ne mora jamčiti uspjeh zato što

naš odgovor može biti varljiv, dvoličan. Može se odgovor na poziv i glumiti. Možuće je poziv srozati na svijest kako je sve ono što činimo samo naša zasluga. Time iz igre izbacujemo Onoga tko nas je pozvao. A to je uvijek pogubno. Jer ljudi, kojima smo poslani, u suštini ne vjeruju nama, nego Onome tko nas je poslao. Zaključak je jednostavan: ako u svom djelovanju zamaglimo ili u drugi plan stavimo lice i Riječ Onoga tko nas je poslao, događa se kriza vjere kod nas samih i onih kojima smo poslani.

Štete posljedice konformizma

Jedno je sigurno: u povijesti Crkve, sve do današnjih dana, svaki oblik prilagodavanja trendovima nije donio neke pozitivne rezultate. Pokušali smo maksimalno pojednostaviti i skratiti tečajeve za brak, a ipak sve manje mladih ljudi odlučuje sklopiti brak u crkvi. Pojednostavili smo postupak proglašenja braka ništavnim, a imamo ipak sve više razvoda. Pokušavamo sakrament ispovijedi prikazati kao nešto što olakšava život nakon dobivanja oprosta, a sve manje ljudi pristupa ispovijedi. Pojavljuje se napast svodenja nauka samo na lako prihvatljive izazove, istine i učenja koja ne zahtijevaju nikakav napor, kao da vjerske istine samo savjetuju, a ne obvezuju. Sukladno tome i Božja se riječ svodi na neobvezatan savjet. Takvo kršćanstvo teško može ponuditi smisao života i na duge staze okreće se protiv samoga sebe. Postaje sustavni konformizam.

Ideologiziranje siromaštva?

Ništa manji problem nije svodenje kršćanstva i vjere na promicanje milosrđa i ljubavi. Ta je napast posebno aktualna ako se nauk pape Franje jednostrano promatra i interpretira, kao što to uglavnom čine mediji i skupine ili udruge kojima je relativizam jedina dogma. U suštini radi se o svodenju vjere i kršćanstva na čisti humanizam. Temeljno poslanje Crkve i njezinih djelatnika bilo bi promicanje ljubavi, solidarnosti, empatije za sve koji su na rubu društva. To jest jedno od temeljnih poslanja Crkve, ali zacijelo nije prioritetno. Koliko god to i bilo jedno od temeljnih poslanja modernih proroka u

Crkvi, kako njezinih službenika, tako i laika, nije to njihov jedini, a možda nije ni prvotni zadatak. Valja izbjegći svojevrsno ideologiziranje siromaštva i nenasilja jer stavljanjem isključiva naglaska na takvu „socijalnu“ dimenziju Evandželja i Crkve, može se u drugi plan staviti onaj zaista temeljni zadatak današnjih proroka, a to je Božja vizija o čovjeku kao takvom, njegovoj religioznoj i društvenoj dimenziji, osnovnim komponentama njegova bića.

Postoje li moderni proroci?

Svakako, iako ne dolaze na prve stranice glasila. Može se dogoditi da ni kršćani ne opažaju njihovu prisutnost. To može biti žena koja svjesno prihvata rizik problematične trudnoće ili bračni par koji nastoji, katkada uz velika odricanja, održati svoju bračnu vezu solidnom, službenik koji se usprotivi korupciji unatoč obećanim ekonomskim ili financijskim koristima, zdravstveni djelatnik koji se poziva na prigovor savjesti kada ga se prisiljava činiti djela protiv života, onaj koji se ne boji glasno govoriti i djelovati protiv nepravde, onaj koji se stavlja na stranu slabih i nemoćnih i nastoji obraniti njihova prava, tko svoju socijalnu ili političku odgovornost obavlja kao službu, a ne kao privilegij, tko se zalaže za mir tako što će javno pokazati geste pomirenja i oprosta... Ne treba puno pameti da shvatimo kako je to naporan put, put žrtve i odricanja, često popraćen podsmjehom, kritikom, nerazumijevanjem, osamljenošću. I današnje vrijeme, poput mnogih vremena u povijesti, teži ubijanju svojih proroka. Cijenu istinsko-ga proroštva uvijek se plaća osobnom cijenom.

SVI ZA JEDNOGA, JEDAN ZA SVE

Kako je lijep ovaj usklik! Koliko u sebi nosi obećavajućega? Koliko u njemu ima radosne nade, obećanja zajedništva, koje bi se htjelo i koje bi se moglo dogoditi? Istina je da je postao pomalo otrcan jer se u mnogim i svakojakim situacijama primjenjivao, ali je unatoč tome lijep i zanosan. Radi se o odluci, o opredjeljenju, o činu volje. Ne toliko o emocijama, iako one ne moraju nužno biti isključene. Htjeti biti zajedno, unatoč različitosti. Tražiti i tragati za onim što ujedinjuje. Okupljati se oko onoga koji ujedinjuje, bilo osobnom karizmom, bilo po postavljenom zadatku. Pretpostavljati javnu stvar osobnim probitcima. „Ljudsko je društvo puno više od zbroja članova društva i što je više zrelih, odgovornih, kompetentnih i učinkovitih članova, to je društveni život bogatiji i oplemenjujući“ – kaže I. Miklenić (GK 1/2019). I Crkva je neko društvo, društvena stvarnost, i na nju se odnose ove riječi. I svećenici su jedno združeno tijelo ili bi trebali biti, „mistično tijelo Kristovo“. „I ako trpi jedan ud, trpe zajedno svi udovi, ako li slavi jedan ud, raduju se zajedno svi udovi.“ (1 Kor 12,26) Praktično, čini mi se da niti zajedno trpe svi udovi, niti zajedno slave svi udovi. Meni se čini da svaki ud živi neki svoj izdvojen život. Izgleda da „informatika“ i „robotika“ i među nama ubiru svoj danak. Koliko mi govorimo o problemu otuđenosti i nekomunikacije, o otuđenosti, povlačenju u same sebe mladih, djece, ali i ostalih kategorija društva, toliko se trebamo udarati i u vlastita prsa i vikati „moj grijeh...moj

preveliki grijeh!“ Nije baš neka, barem ne ljudska, komunikacija slanje poruka koje su bez „boje, mirisa i okusa“, bez tonu, naglaska... Poruka na koje nitko i ne odgovara pa ne znaš je li ju primio ili je otišla na pogrešan broj, je li ju naslovnik pročitao ili nije, ne znaš prihvaća li je ili ignorira, raduje li joj se ili ga ljuti... To se vidi po dolasku na zajedničke sastanke. Koliko se god određeni ljudi trude pozvati ugledne predavače, interes je vrlo slab, odnosno odaziv je slab. Mislim da je problem u prevelikoj „slobodi“, odnosno neodgovornosti, odnosno u depersonaliziranu odnosu i depersonaliziranoj komunikaciji. Nikome koji nije došao na sastanak, odnosno predavanje, niti ikome tko „debelo“ zakasni ne pada na pamet da se ispriča, a kamoli da se zacrveni ni pred predavačem, ni pred službenom osobom koja mu je poslala poziv, ni pred višim autoritetom. Dapače, ponašamo se kao da imamo potpuno, neosporno pravo na taj postupak. Znam, radi se o odraslim, zrelim osobama. No, pitanje je koliko odraslim, koliko zrelim i koliko odgovornim osobama. U vremenu smo kad nitko nikome ne smije ništa reći iz straha pred mogućom uvrijeđenošću. I to je „zastor koji zastire narode“ i to je „zid – pregrada razdvojnica, koja razdvaja narode“. Krist ju je srušio u svome tijelu i htio bi i u ovom o kojem govorimo, ali ako mu ne damo – ne može. Naše „mistično tijelo“ sastoji se od više udova, koji kao da nisu međusobno spojeni, nego su položeni jedni pored drugih. Nema među njima ni zglobova ni moždine. Kao da svaki ud ima svoju posebnu moždinu iz koje

živi i crpe snagu. Kao da nema jednoga duha, objedinjujućeg duha kojemu su svi duhovi pokorni, nego svatko „zapovijeda“ i odlučuje samostalno, dapače, kao da smo prepušteni i slobodni izabirati iz „marketa mogućnosti“ što i kako nam se hoće. Uz to što nas je pre malo, ovakav nas stil čini još neučinkovitijima, razvodnjima, mlačima i bez vatre u grudima i udovima. Netko će reći da pretjerujem jer pojedinici čine (i priznajem i znam za neke!) jako velike i snažne pastoralne poteze, ali to su pojedinci svjedoci samima sebi. Jedna šibica sama svijetli i grije, ali ograničeno, a snop puno jače i dalekosežnije. Promatram rasprave na našim sastancima. One su odraz zatvorenosti i određenoga nepovjerenja. Svi „mudro“ šutimo, po onoj da „si pametniji kad šutiš“. A smisliti „super-pametno“ pitanje ili „super-pametan“ komentar u zboru nesklonih takvim pitanjima i komentarima, vrlo je teško. Zbog toga nema rasprave, zbog toga određena hladnoća i nepovjerenje. Idemo li onda s naših sastanaka radosni kući? Pa i ne baš! Očekujemo li rado sljedeći sastanak? Pa i ne baš! Odlazimo s dozom gorčine u srcu što svakako nije dobro. A treba li biti tako? Ne! Može li biti bolje? Može! Nadam se da će na tu temu netko održati predavanje i omogućiti raspravu, da će stvoriti ozračje istinskoga dijaloga te da se nitko neće morati bojati da će biti „poklopjen“. Nadam se da ćemo krenuti stvarati zajedništvo osoba i požrtvovnosti, da ćemo početi stvarno biti „svi za jednoga i jedan za sve“.

Božićno primanje biskupa Kutleše

Božićno čestitanje u Biskupijskom ordinarijatu u Poreču održano je u subotu, 22. prosinca 2018. Na primanju su se okupili: porečki i pulski biskup ordinarij mons. dr. Dražen Kutleša, biskup u miru mons. Ivan Milovan, svećenici, redovnici i redovnice Porečke i Pulske biskupije, istarski župan, gradonačelnici i načelnici općina iz svih krajeva Istre te čelni ljudi javnih ustanova i institucija Istarske županije.

POREČ Uime istarskoga klera čestitke je izrekao generalni vikar Biskupije mons. Vilim Grbac. Generalni je vikar podsjetio da je Božić blagdan zajedništva, međusobnoga poštovanja, razumijevanja i međusobnoga uvažavanja, a ovaj je božićni susret znak da, osim govorenja o tome, želimo upravo od sebe početi, da želimo graditi to zajedništvo, međusobno uvažavanje i poštovanje, koje je potrebno i važno da bismo svi zajedno izvršili svoje poslanje. Izrekao je zahvalu biskupu ordinariju za sve dobro što čini te izrazio nadu da će i ubuduće u kleru svoje biskupije pronaći prave, iskrene i poštene suradnike za

sve što i u budućnosti bude činio za ovu biskupiju. Okupljenima su se potom prigodnim riječima obratili istarski župan Valter Flego te kao domaćin porečki i pulski ordinarij mons. dr. Dražen Kutleša. Istarski župan Valter Flego izrazio je uime svih okupljenih zahvalu biskupu na pozivu jer takvi su susreti prigoda da se porazgovara, rezimira dosadašnji rad, ali i da se ujedinjenim snagama zajedno gleda u sljedeću godinu. Župan je podsjetio kako je u protekloj godini bilo izazovnih trenutaka koji su zahtijevali razboritost, staloženost i suradnju. „Uime svih nas koji smo tijekom ove godine često surađivali s Vama, Oče Biskupe, želimo zahvaliti na vrlo, vrlo konkretnoj i plodonosnoj suradnji koja je dosad rezultirala i rezultirat će i dalje lijepim plodovima, na korist svih žitelja ovoga područja. Ne smijemo i nećemo stati na ovome što je učinjeno, već zajedničkim snagama idemo prema novim izazovima u sljedećoj godini“, rekao je uz prigodno čestitanje župan Flego. Biskup je u prigodnu obraćanju podsjetio na jedan tekst iz Knjige o kraljevima koji prikazuje kako kralj Salomon kao mlađi čovjek odlazi prinijeti žrtvu Bogu, Bog mu se ukazuje i pita ga što bi želio. Mlađi kralj zaželi pronicljivo srce da može pravedno suditi

i voditi narod. Bog ga usliša, i zato što nije želio zdravlje, ni bogatstvo ni vlast, dà mu mudrost koju nikada dotad nije imao, napomenuo je biskup. Mi težimo bogatstvu, ali statistike govore da su upravo u bogatijim krajevima ljudi nesretniji, a siromašni su ljudi sretniji, rekao je mons. Kutleša. U tome vidimo proturječnost, težimo za boljim životom, htjeli bismo biti i bogati, ali i sretni. Upravo u ovom periodu imamo pred sobom Isusa Krista, jedno malo dijete koje je shvatljivo svima nama. Njegova je veličina u tome što se on ponizio i postao je mali i dohvatljiv svima nama. Mi ljudi možda smo malo preoholi, gledamo previše na svoj ponos, želimo biti viši i bolji nego što jesmo, ali u toj svojoj oholosti ne vidimo ljude oko sebe. Svima vama želim da ovaj Božić bude onaj pravi Božić, da vidimo najprije susjeda, svoju obitelj, da pomognemo onima koji su potrebni. Bog je uvijek u drugim ljudima, ako ne vidimo ljude koji su potrebni, tu oko nas, tada nećemo upoznati Isusa Krista jer Isus je u onim najpotrebnijima, rekao je biskup te svima zaželio sretan Božić i novu godinu, koja neka bude uspješnija i sa sve manje i manje problema. (G. K.)

Isus nam pomaže da budemo mali i jednostavni ljudi

Mons. dr. Dražen Kutleša, porečki i pulski biskup predvodio je misu svetkovine Božića u porečkoj katedrali. Koncelebrirali su kancelar biskupije preč. Sergije Jelenić, vicekancelar vlč. Mladen Pranjić, preč. Milan Zgrablić, porečki dekan i župnik te vlč. Janez Barborič, župni vicar, a sudjelovao je i vlč. Zoran Cetinić, novozaređeni đakon.

Biskup je na početku prigodne hodočašću istaknuo kako dnevna čitanja donose jedan od najljepših tekstova koje je čovjek napisao, uvod Ivanova evanđelja. Evanđelist nam želi objasniti grčke koncepte, što je to Riječ, što je to Logos. Da bi shvatili što je želio reći najprije moramo razumjeti kako su Grci shvaćali tu riječ taj Logos. Za Grke je riječ Logos um, spoznaja i sve ono što je povezano s nekom posebnom silom. To je Riječ koja stvara, kojom je Bog stvorio svijet. Ta Riječ je uvijek povezana s Božjim umom. Ona je od početka, nije stvorena, već oduvijek postoji. Stari Grci su uvijek gledali oko sebe i divili se svijetu koji postoji. Postavljali su pitanja odakle, priroda, odakle čovjek, odakle nebesa i sve što postoji? Htjeli su objasniti i shvatiti i spoznati. Uvijek su polazili s četiri različite strane u nastojanju spoznавanja Logosa. Gledajući oko sebe vidjeli su stvoreno i iza toga reda koji određuje sve prirodne pojave mora postojati neki um a to je Logos, božanska Riječ. Vidjeli su nebeska tijela koja se miču određenim tijekom i redom, i za to su zaključili da je stvorio Logos, božanska Riječ. Do jednakog su zaključka došli sagledavajući postojanje ljudske savjesti. I poznatu filozof Kant je rekao da vjeruje u Boga radi nebesa iznad sebe i radi moralnog poretku u sebi, podsjetio je biskup. To je i stare Grke nagnalo da zaključe da je to stvorio Logos.

Pogledamo li i povijest, i tu vidimo Božje djelovanje. Civilizacije nastaju na određenim moralnim principima. Kada te moralne principe pogazimo dolazi do dekadencije i propadanja cijelog naroda. Jedan povjesničar kaže da nijedan narod nije preživio svoga boga, želi se time reći da budućnost naroda i moralne civilizacije jest u moralnom principu. rekao je mons. Kutleša. Ako se čovjek ne pridržava moralnih principa, Božjih zakona dolazi do propasti. I po tome Grci

dolaze do zaključka da u svijetu ima toliko Božjih očitovanja i djela koje čovjek može spoznati svojim umom da ne može imati ispriku za ne vjerovati u tu božansku Riječ. Tako razmišljaju Grci i tako su spoznali prije dvije i pol tisuće godina.

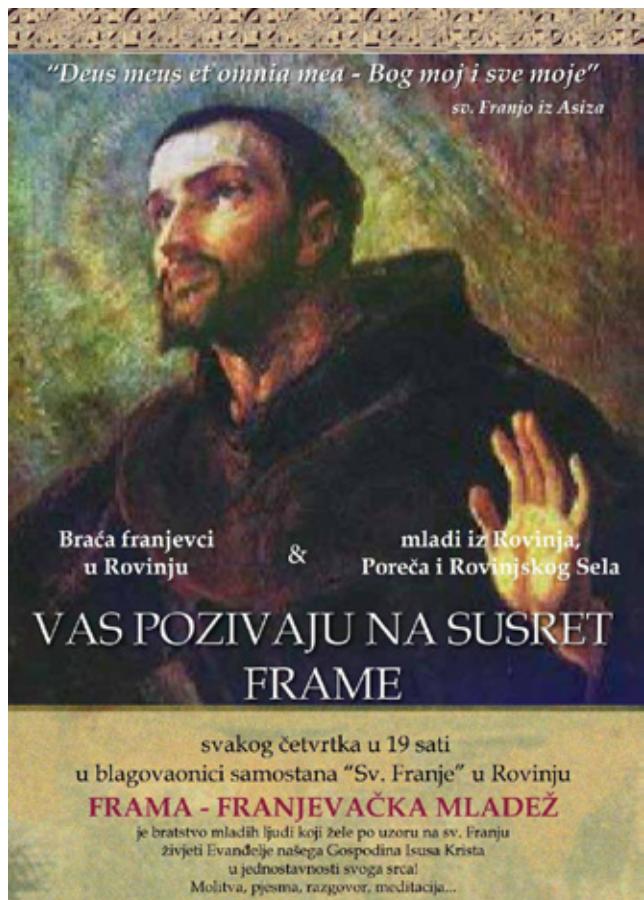
Sveti Ivan u Evanđelju sažima svu tu nauku o Riječi Božjoj. No, ima jedan problem u ljudima, kojeg je sveti Ivan dobro definirao rečenicom „k svojima dođe, a njegovi ga ne primiše“, napomenuo je biskup Kutleša. Bog dolazi u izabranu zemlju, a taj ga narod ne želi primiti. Nalaze mjesta tek među životinjama. Bog ne nalazi mjesta među nama, jer mi nismo shvatili taj milosni trenutak.

Zivimo taj milosni trenutak i tražimo od Boga da mi možemo u današnje vrijeme to spoznati. Naša je tragedija što se mi čudimo tim ljudima kako to nisu prepoznali. Narod ne prihvata Spasitelja jer ne odgovara njihovim konceptima i zamislima. Bog za svakoga čovjeka ima jednu određenu misiju, ali je mi ljudi često ne želimo prihvati, jer ne odgovara našim željama. Time ljudi propuštaju velike prilike, kao što je izabrani narod propustio upoznati Isusa Krista. Danas je trenutak da se zapitamo zašto je Bog došao u štalicu u obliku malenoga đjeteta, iako je mogao doći sa silom i pokoriti ljude? On pred čovjeka stavlja izbor.

Oko Isusova rođenja imamo različite ljude, Mariju, Josipa i pastire koji Isusa prihvaćaju i žrtvuju se radi njega i žele mu posvetiti cijeli svoj život. S druge strane Herod i veliki svećenici koji ga ne prihvaćaju i žele ga ubiti. Pred Isusom svatko od nas stoji pred jednim izborom, ili si za ili si protiv. Svaki od nas danas ovđe stoji pred tim izborom, i neka svaki čovjek to riješi pred samim Isusom Kristom. Prihvaćaš li to malo Dijete kao dar, a ne kao zaslugu. Znajmo prihvatiću djecu i biti djeca u dubini duše, jer djeca su oni koji govore istinito i rade poštano, jer ne znaju drugačije. Biskup je to potvrdio znanstvenim saznanjem koje govori da ne postoji dijete koje nije vjernik i koje ne želi znati o Bogu. Mi ljudi svoju djecu na razne načine učimo da ne govore istinu, jer to

možda danas nije isplativo, jer je važno snaći se, prilagoditi se uvjetima i proći kroz život što manje okrznut. No, tko tako radi, da li je zadovoljan u dubini duše. Svatko se treba zapitati u dubini duše da li je ispunio misiju s kojom je došao na svijet. To je pravi Božić, kada prepoznamo dijete u sebi. Djetetu da bi raslo potrebna je ljubav. U drugim ljudima trebamo prepoznati to dijete koje je potrebno ljubavi. Čovjek treba shvatiti da su često siromašniji daleko sretniji od bogatijih, naznaka je to da sreća nije u materijalnom već u prepoznavanju Boga, u življenu po savjesti i traženju smisla na ovome svijetu.

Molimo malenoga Isusa da nam pomogne pronaći smisao, da nam pomogne da budemo jednostavni i ponizni ljudi, da nam pomogne da ga ne odbijemo nego da ga prepoznamo te da prepoznamo svoju misiju na ovome svijetu koja podrazumijeva i žrtvovanje za drugoga, darivanje sebe. Ako tako budemo živjeli vidjet ćemo i spoznati ovo malo Dijete, zaključio je biskup. (G. K.)

Božićna misa u pulskoj katedrali

Božićnu misu u pulskoj katedrali predvodio je biskup u miru mons. Ivan Milovan, uz koncelebraciju katedralnoga župnika vlč. Rikarda Lekaja. Ove je godine posebnost božićne mise u pulskoj katedrali bila nazočnost prevoditeljice za znakovni jezik; misi su, naime, po prvi put organizirano nazočili članovi Udruge gluhih i nagluhih Istarske županije.

Biskup je na početku prigodne hodočašću istaknuo kako Bog postaje ljudskim djetetom kako bismo ga mogli voljeti i prihvati. U misnim čitanjima uvijek nas iznova dirnu riječi „jer za njih nije bilo mjesta u svratištu“. Neizbjjeđno navire pitanje kako bi se stvari bile odvijale da su Marija i Josip pokucali na moja, na naša vrata. „Bi li bilo mjesta za njih?“ potaknuo je biskup okupljene na promišljanje. Evandelist Ivan, misleći na kasniji Isusov život, već je tada napisao: „Svojima dođe, ali njegovi ga ne primiše.“ Iako Bog uvijek kuca na vrata naših misli i srdaca, mi ljudi uvijek nađemo neku izliku da ga udaljimo od sebe. Prečesto smo sebični, zatvoreni u sebe i samodostatni, zanima nas najviše ono materijalno i ugodno pa nemamo ni vremena ni otvorenosti za Boga ni za brata čovjeka. Kao da nam Bog i ne treba,

kao da nam njegovo svjetlo ne treba kao putokaz života, upravo kao što je sv. Ivan napisao: „Ljudi su više voljeli tamu nego svjetlo jer im djela bijahu zla.“ Doista, oni koji žive u nepoznavanju pravoga Boga, žive u tami u svezi s važnim u životu. U mraku smo ako ne vidimo vrijednost svoga duhovnog života kao zajedništva s Bogom. Tragična je ljudska samodostatnost koja odbacuje Krista, Božje Svetlo, i Božju mudrost. Sveti Pavao nas poziva: „Ne suobličujte se ovom svijetu, nego se preobražujte obnavljanjem svoga načina razmišljanja“, podsjetio je mons. Milovan te istaknuo kako nam je potrebno obraćenje koje treba stići do dubine našega odnosa sa stvarnošću te je pozvao okupljene na molitvu Gospodinu kako bi postali pozorni na njegovu prisutnost, kako bi u svojoj nutrini našli mjesta za njega.

To Svetlo obasjava i našu najdublju nutrinu i sve naše životne pute

Ako iskreno i s vjerom slavimo rođenje svoga Spasitelja, mi se ne trebamo bojati za svoju sudbinu ni zdvajati nad budućnošću, s Kristom nemamo razloga za beznađe jer nismo stavljeni na milost i nemilost silama zla, rodio se naš Spasitelj, Brat i Suputnik koji nam pokazuje put u kuću Očevu, istaknuo je biskup

Milovan. Pozvao je okupljen vjernike da, kako nam to govori andeoska pjesma „Slava na visinama Bogu“, daju hvalu i slavu Bogu jer „da nam On nije došao, što bismo mi ljudi uopće znali o Bogu kao Ocu punom ljubavi i smilovanja za nas? Tko bi nas poučio o našoj vrijednosti i dostojarstvu – slike Božje, djece Božje? Da se on nije pojавio kao Put, Istina i Život, tko bi nam pokazao put neugasive nade – kroz tamu grijeha patnje i smrti – u svjetlost vječnu? I dok nas zbunjuje njegova malenost u jaslama, s druge nas strane ohrabruje Svetlo koje blista s njegova lica. To Svetlo obasjava i našu najdublju nutrinu i sve naše životne pute. Božić nam je poziv da se odupremo tami naših grijeha i slabosti te se damo prosvijetliti ovim Svetlom koje nam je došlo po rođenju Sina Božjega. Braćo i sestre, neka vam je svima sretan Božić u otvorenosti duše i savjesti i u otvorenosti srca i prijateljske ruke bratu čovjeku“, zaključio je biskup Milovan. Misno slavlje pjevanjem je popratio katedralni zbor Uznesenja Marijina, uz orguljsku pratnju Paole Batel, a dirigirao je Patrik Andreja. Pulska je katedralna župa ove godine za svetkovinu Božića nabavila devet novih figura za jaslice, visine 95 cm, koje su u prigodnoj scenografiji postavljene s desne strane prezbiterija. (Tiskovni ured PPB)

Proslava zimskog sv. Antuna u Kršanu

Usred zime, 17. siječnja, slavimo zimskoga Sv. Antuna Pustinjaka. Tim je riječima započeo homiliju mons. Ivan Milovan kojii je predvodio svečano euharistijsko slavlje u Kršanu. U nastavku se predvoditelj posebno osvrnuo na lik sv. Antuna Pustinjaka koji je živio u Egiptu prije 1700 god. i bio učitelj duhovnosti. Tri su čimbenika utjecala na njegovo formiranje: ambijent obitelji, Crkve i prirode. I mi danas moramo molitvom uspostavljati odnos s Bogom jer kao što je disanje potrebno tijelu, tako je molitva potrebna duši. Ne zaboravimo Boga tijekom dana pa mu se makar obraćajmo strelovitim molitvama. Neka naša molitva ujutro bude ključ, a navečer *kračun* jer samo s njim možemo nositi svoje svakidašnje križeve. Neka nam u tome pomogne i zagovor sv. Antuna, zaključio je biskup Milovan.

Druženje se nakon mise nastavilo ispred crkve, uz jelo i piće i u djelu se ostvarilo zajedništvo vjernika sa svojim pastirima. (L. B.)

Međunarodna suradnja: Izložba „Božićni san / Sogno di Natale“

Usubotu, 15. prosinca, u Galižani, u drevnoj crkvi sv. Justa, otvoreno je drugo izdanje izložbe pod nazivom „Božićni san / Sogno di Natale“. Ta je izložba plod suradnje Grada Vodnjana – Dignano, Zajednice Talijana A. Capolicchio Galižana i tršćanske udruge „Amici del Presepio“. Na početku programa okupljenima se prigodno obratio predsjednik Udruge „Amici del Presepio“ Giuseppe Castagnaro. On je istaknuo da su od 22 izložbena primjerka jaslica 8 realizirali lokalni autori, među kojima su i djeca Osnove škole Galižana. Naglasio je zadovoljstvo što su i ove godine mogli dio svojih ostvarenja prikazati, zajedno s uradcima domaćih autora, upravo u Galižani. Udruga „Amici del Presepio“ okuplja ljubitelje jaslica. Osnovana je u Trstu, sa sjedištem u prostorijama napuštene škole Damiano Chiesa, a broji preko 70 članova. Svojim brojnim aktivnostima nastoji očuvati tradiciju jaslica i čim više promicati izložbe, natjecaje, publikacije, konferencije i druge inicijative koje se odnose na jaslice. U glazbenom su programu nastupili: dječji zbor Župe sv. Roka iz Galižane, Mješoviti zbor Zajednice Talijana Galižana i Mješovita vokalna grupa „Nešpula“ iz Pule.

Božićni koncert u Žminju

Žminjska Župa sv. Mihovila, arkanđela, i ove je godine tijekom božićnoga vremena imala svoj redoviti Božićni koncert, ove godine 27. po redu. Koncert je održan na blagdan Šv. obitelji, u nedjelju, 30. prosinca u poslijepodnevnim satima. Nakon uvodnoga pozdrava župnika, vlč. Jordana Roviša, u prvome bloku pjesama Mješoviti župni zbor, pod ravnateljem voditeljice Aleksandre Orbanić, otpjevao je pjesme „Adeste fideles“, „Tiha noć“, „Oj pastiri“ i „Anđeoska pjesma“. Drugi blok pjesama otvorio je kvartet flauta: Nika Orbanić, Nina Peteh, Erin Roce i Rebeka Orbanić,

izvele su klasičnu skladbu „Variazioni sul Canone“, njemačkoga skladatelja Johanna Pachelbela. Zatim je zbor žminjske Osnovne škole Vladimira Gortana, pod ravnateljem Andeleta Damijanić, izveo pjesme „Božić se rađa“, „Zasjala zvijezda nad Betlehemom“, „Djetešće nam se rodilo“, „Noćas se mir svijetu rodi“ i „Svi narodi“. Grupa mladih Župe sv. Mihovila, pod ravnateljem Tine Galant, predstavila se pjesmama „Zdravo Djevice“, „Božićna Pastorela“ i „Dijete nam se rodilo“. Koncert je zaključio Mješoviti župni zbor pjesmama „Radujte se narođi“, „Hvalu dajmo“, „Prevelika radost“

te veličanstvenom izvedbom skladbe „Gloria“ Felixa Mendelssohna. Tijekom koncerta instrumentalna su pratinja bile Nela Božac, Anika Kmet i Tina Galant na klavijaturama te Lucija Jelenić na gitari. Večer je zaključena prigodnom božićnom meditacijom.

Pregršt dobro odmјerenih zvukova

Novi album "Pozitiva" kantautora Bruna Krajcara nešto je najbolje što sam za vas preslušao u 2018. godini. Album je to čiji naziv odgovara sadržaju nosača zvuka koji je za svaku preporuku. Poznavajući Bruna i njegov rad, život, obitelj, sigurno neće pomoći objektivnom sudu, no, vrijedi pokušati. Pozitiva je Brunov način života u punom smislu te riječi, okrenut dobru, vjeri, radosti života, pravim vrijednostima, ljubavlju prema svima - to su odrednice koje se osjećaju u svakoj noti ovoga albuma. Od deset naslova za dva autor teksta je Daniel Načinović (*Zidarski sonet i Jednog ljeta u Puli*), jedan potpisuje Tin Ujević (*Igračka vjetrova*), dok je autor ostalih sedam tekstova Bruno Krajcar. Prva pjesma na albumu je *Zavjet* - pjesma o nadi, vjeri, ljubavi, pjesma koja nudi svijetlo koje je uvijek na kraju tunela ...*i ne budi tužna, na livadi niknut će cvijet...* poručuje nam Bruno na početku albuma i nastavlja ...*Pati bez suze, živi bez psovke...* u Ujevićevoj *Igrački vjetrova* te nastavlja pozitivnim porukama, životnim poukama, odnosima prema starijima, ljubavi prema djeci, sve do kraja albuma vješto se igrajući tipkama klavira, i crnima i bijelima, i tugom i radošću, sjetom i veseljem. Naći ćemo tu razgovor između dva prijatelja, ljubav prema ženi, želju da ocu kojeg više nema pokaže svu ljubav i zahvalu, poruke nade sinu i sreću rođenja kćerke. Naći ćemo odgovore za naš odnos prema poslu i odnos prema onome što su drugi prije nas stoljećima činili, naći ćemo upute što i kako ostaviti onima koji dolaze. Album sam preslušao nekoliko mjeseci prije izlaska i moja ideja je bila da album nosi ime *Tata* jer se meni nekako najviše dojmila skladba istoimenog naziva, no, Brunova odluka da album nazove *Pozitiva* je zapravo vjerodostojniji. Pjesme o tati, o odnosima između sina i tate ili kćeri i oca zasigurno spadaju u najljepše i najemotivnije pjesme i ta je tema možda nešto manje prisutna u glazbenim obradama nego neke druge teme (npr. odnos muškarca i žene) no, zasigurno će nas svaka od takvih pjesama dirnuti i naći put do srca ili nas natjerati na promišljanje našeg odnosa s najdražima. O odnosima oca i djeteta, sina ili kćerke naći ćemo najčešće onih pjesama koje pokazuju roditeljsku ljubav prema djeci ili pak bojazan djece da ne povrijede ili izgube roditelja, naći ćemo i pjesme koje govore o situacijama kad jedan od roditelja napusti obitelj, kad dođe do rastave (npr. pjesma *Tata Tine Vukov*) ili pak one u kojima otac sina puti u život kao što je pjesma *Father and son* Cata Stevensa (koju su izvodili mnogi drugi interpretatori i kantautori poput Roda Stewarta ili Johnnya Casha). Pjesma *Tata* Bruna Krajcara obraduje svakako jednu od najtežih životnih situacija a to je smrt - gubitak oca. Iako je čovjek pripremljen na prirodni slijed događaja i svjestan je trenutka kojeg očekuje, međutim, bez obzira na tu spoznaju nemoguće je nadomjestiti prazninu koja nastaje trenutkom gubitka, jednostavno se javlja silna želja za iskazivanjem ljubavi koju čovjek kroz život nosi u sebi te shvaća koliko toga bi još trebao reći ocu, koliko je toga možda ostalo neizrečeno, javlja se silna želja za izmirenjem, ne vlastitim, već želja da onaj koji je na kraju puta ode smiren i okružen spoznajom da je voljen i da će tako zauvijek biti. Brunova pjesma *Tata* nastala je smrću njegova oca, pokazuje nam nemoć da tati poruči što mu još ima reći ali ipak on to čini jer, kao vjernik, zna da će ta poruka do oca doći istovremeno svjestan da otac to već itekako zna ...*Al' ne mogu tata, jer ti sad to ne trebaš, kad pred Boga dođeš, tajni više nemaš...* Bruno ima potrebu podijeliti, obznaniti ljubav prema ocu pa kaže ...*da pred svima kažem - za svu ljubav, hvala...* iako zna da je sve što kaže nedostatno količini ljubavi koju je od oca imao, ali nalazi utjehu ...*Vidim te u djeci, maslini i lozi; vino kada pijem*

s braćom, tu u slozi... ne želi se prepustiti tugovanju već radosti života koju mu je otac ostavio znajući da je ocu itekako stalo do obitelji i bratske slove. Pjesma *Tata* nam govori o prolaznosti ovozemaljskog života ali i o vječnosti, o važnosti naših odnosa s drugima, o prijateljstvu, o boljem društvu u cjelini, govori nam "poštuj oca i mater da ti dobro bude na zemljji".

Bruno nas u stihove uvodi jednostavnim lajtmotivom na klaviru u kojem ćemo prepoznati očeve korake, blage i polagane ali i čvrste i sigurne, prepoznati ćemo nadu i snagu u gradaciji melodiskog kretanja kao i silnu blagost naslijedenu od oca koju Bruno nosi u sebi i podastire nam u prekrasnoj, iskrenoj interpretaciji balade *Tata*.

Kao i kod ranijih Brunovih projekata i na ovom albumu popriličan je broj glazbenika i suradnika što albumu daje nekakvu posebnu draž, naravno, nema potrebe spominjati da Bruno uvijek bira kvalitetne, visoko profesionalne suradnike i glazbenike i da kod toga nema kompromisa što je uočljivo već prvim preslušavanjem. Vjerojatno ću ponekog koji su bili dionicima ukupnog glazbenog doživljaja zaboraviti spomenuti ali vrijedi i nužno je navesti Dinu Rizvić i njene prekrasne aranžmane i vješto baratanje kako vokalima tako i programiranjem mnogih dionica različitih instrumenata. Jednom rječju - Bravo Dina. Nadalje, prekrasan aranžman Olje Dešića u kompoziciji *Šinjorina blues* uz odmјerne gitarske dionice Ivana Pešuta, orgulje Maura Staraja, Franje Črnjarića na saksofonu, Luke Horvata na trubi i Barbare Čavar na trombonu, Brunove klavirske dionice u stilu Erola Garnera, od ove skladbe čine visokokvalitetan blues evergreen.

Iako je CD sniman u raznim studijima, i više je ljudi radilo na snimanju, mixu i masteringu, zvučna je slika vrlo ujednačena i dobro izbalansirana a za to je prvenstveno zaslужan Perica Šuran. Likovna oprema je zasluga moje malenkosti ali to ćemo ostaviti drugima na ocjenu. Izdavač Aquarius Records ovim je albumom napravio dobar posao i ako kojim slučajem bilo gdje naletite na CD *Pozitiva*, kupite, posudite ili ukradite ga, bilo što, ali preslušati morate želite li da vam život bude ljepši i bolji.

CD *Pozitiva* predstavljen je u Puli u kinu Valli u vrijeme adventa te u Društvu hrvatskih skladatelja u Zagrebu i naišao je na izuzetno dobar prijem kod ljudi od struke i medija. (David Ivić)

59. Teološko-pastoralni tjedan

**ZAGREB Otvoren je 59.
Teološko-pastoralni tjedan
u Međubiskupijskom
sjemeništu na zagrebačkoj
Šalati, 22. siječnja 2019.**

**Pozdravna riječ dekana KBF-a
prof. dr. fra Marija Cifraka
na otvorenju 59. Teološko-
pastoralnog tjedna**

Sestre i braćo, započinje naš 59. TPT – Teološko-pastoralni tjedan u 350. ak. god. Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Stoga najprije iskrenu dobrodošlicu i srdačan pozdrav upućujem: uzoritome gospodinu kardinalu Josipu Bozaniću, nadbiskupu i metropolitu zagrebačkom i velikom kancelaru Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu; uzoritome gospodinu kardinalu Vinku Puljiću, nadbiskupu i metropolitu vrhbosanskom, predsjedniku Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine te velikom kancelaru KBF-a Sveučilišta u Sarajevu i današnjem svećaru; Njegovoj ekselenciji Giuseppe Pintu, apostolskom nunciju u Republici Hrvatskoj; mons. dr. Želimiru Puljiću, nadbiskupu zadarskom i predsjedniku Hrvatske biskupske konferencije; svim nazočnim nadbiskupima i biskupima Hrvatske biskupske konferencije, Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine; mons. Stanislavu Hočevaru, beogradskom nadbiskupu; svim nazočnim poglavarima i poglavarcama redovničkih zajednica; mons. prof. dr. Franji Topiću, predsjedniku HKD-a „Napredak“. Iskrenu dobrodošlicu i srdačan pozdrav upućujem nazočnim nositeljima političke i akademske vlasti: gospodinu Milanu Bandiću, gradonačelniku Grada Zagreba, sa suradnicima; akademiku Velimiru Neidhardu, predsjedniku Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti; prof. dr. sc. Damiru Borasu, rektoru Sveučilišta u Zagrebu koje slavi 350 godina; prof. dr. sc. Željku Tanjiću, rektoru Hrvatskoga katoličkog sveučilišta u zajedništvu s njegovim prorektorima; gospodinu Šimi Jerčiću, ravnatelju Ureda Vlade RH za odnose s vjerskim zajednicama. Drago nam je da su i ove godine s nama predstavnici drugih kršćanskih i vjerskih zajednica. Iskrenu dobrodošlicu i srdačan pozdrav upućujem: gosp. Ladislavu Ružički, dopredsjedniku Saveza baptističkih Crkava u RH, i gosp. Željku Mrazu, glavnom tajniku SBC u RH; prodekanu Davidu

Kovačeviću i asistentu Hazimu Yahyu s Visokog evanđeosko-teološkog učilišta u Osijeku; ef. Mevludi Arslaniju, izaslaniku muftije dr. Aziza Hasanovića. Srdačan pozdrav upućujem prisutnim dekanima i profesorima drugih katoličkih bogoslovnih fakulteta i visokih teoloških škola u republikama Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini, kao i dekanima, prodekanima i profesorima drugih sastavnica Sveučilišta u Zagrebu. Dobrodošlica i predstavnicima sredstava društvenoga priopćavanja.

Srdačan pozdrav upućujem svećenicima, đakonima i svima vama koje je privukla tema ovoga tjedna: „*Proročka dimenzija kršćanina u životu Crkve i društva*“.

Govoreći 17. travnja 2018. u kapeli Doma sv. Marte, papa Franjo govorio je o potrebi proroka u Crkvi. Papa je pošao od sljedećega teksta iz Djela apostolskih: „Tvrđovrati i neobrezanih srdaca i ušiju, vi se uvijek opirete Duhu Svetomu: kako oci vaši, tako i vi! Kojega od proraka nisu progonili oci vaši? I pobiše one koji su unaprijed navijestili dolazak Pravednika čiji ste vi sada izdajice i ubojice, vi koji po anđeoskim uredbama primiste Zakon, ali ga se niste držali.“ Kad su to čuli, uskipješe u srcima i počeše škripati zubima na njega. Ali on, pun Duha Svetoga, uprije pogled u nebo i ugleda slavu Božju i Isusa gdje stoji zdesna Bogu pa reče: ‘Evo vidim nebesa otvorena i Sina Čovječjega gdje stoji zdesna Bogu.’ Vičući iza glasa, oni zatisnuše uši i navališe jednodušno na njega. Izbacise ga iz grada pa ga kamenovahu. Svjedoci odložiše haljine do nogu mladića koji se zvao Savao. I dok su ga kamenovali, Stjepan je zazivao: ‘Gospodine Isuse, primi duh moj! Onda se baci na koljena i povika iza glasa: ‘Gospodine, ne uzmi im ovo za grijeh! Kada to reče, usnu. I Savao je pristao da se Stjepan smakne. U onaj dan navali velik progon na Crkvu u Jeruzalemu. Svi se osim apostola raspršiše po krajevima judejskim i samarijskim.’ (7,51 – 8,1)

Riječ je o završetku Stjepanova govoru i njegovu kamenovanju koje je tada uslijedilo kao reakcija na njegove riječi. Stjepan nije đakon, nego sam sebe vidi u nizu proroka. Stjepan je predstavljen kao muž pun „vjere i Duha Svetoga“ (Dj 6,5). Prorok je vjernik i čovjek Duha Božjega. Taj se poseban odnos s Bogom odražava na njegovu licu (usp. Dj 6,15), slično vidimo i kod Mojsija (usp. Izl 34,29). I Stjepanov govor ima proročki karakter, u njemu se objašnjava povijest i optužuje Izrael za neposluh Bogu, njegovu Zakonu i njegovim posrednicima, slično kao što nam je poznato iz proročkih govora i kao što je vidljivo u dijelovima Stjepanova govora gdje citira starozavjetne proroke, npr. Amosa (Dj 7,42-43 = Am 5,25-27) i Izaiju (Dj 7,49-50 = Iz 66,1sl.). Njegov proročki nastup potvrđuje viđenje Božjega prijestolja (Dj 7,55-56), a odbacivanje i kamenovanje odgovara sudbini nasilno ubijenih proroka (usp. npr. Izl 17,4; Br 14,9-10; 2 Ljet 24,21). Stjepan je prorok Pravednika kojega su prijašnji proroci navještali, a suvremenici izdali i ubili. On vidi Isusa gdje stoji zdesna Bogu. To je aluzija na Ps 110,1. I jedino je mjesto gdje Gospodin Isus stoji, a ne sjedi. Ovaj stav pokazuje Isusovu aktivnost poslije uzašašća i proslave. Isus nastavlja biti Spasitelj. Ispunjava ono što je rečeno u Lk 12,8: „A kažem vam: tko se god prizna mojim pred ljudima, i Sin Čovječji prižnat će se njegovim pred anđelima Božjim.“ Stjepan stoga zaziva: „Gospodine Isuse, primi duh moj!“ Slično umire Isus: „Oče, u ruke tvoje predajem duh svoj!“ (Lk 23,46) Slušamo riječi Ps 31(30),6. Taj psalam započinje rijećima: „In te Domine speravi.“ Riječi pouzdanja koje započinju zazivanjem Oca, kao u agoniji (usp. Lk 22,42) i na križu (usp. Lk 23,34). Isus ne izbjegava Očevu volju, opršta i ne prokljine progonitelje i vjeruje pun nade. I Stjepan moli umirući: „Gospodine, ne uzmi im ovo za grijeh!“ (Dj 7,60) Riječi spomenutoga psalma „In te Domine speravi“ bile su biskupsko geslo Alojzija Stepinca. Stjepan se u molitvi baca na koljena, jednako tako Petar i Pavao. Isus moli na koljenima (usp. Lk 22,41). Andeo ga hrabri u toj borbi s tamom i đavlom. Isus se bori za Izrael. Stjepanovo je lice bilo poput anđela. Prorok se bori za svoj narod molitvom. Molitva je u susretu sa smrću ili s odlaskom, s nakanom da pobijedi povratak u život. Isus je uskršnuo, a Petar uskršava Tabitu. Savao je pristao da se Stjepan smakne. No, postao je Pavao, i sam progoden zbog nade u uskršnuće. Kako Isus postupa, tako i njegovi učenici. Prorok mora biti učenik Isusov. Progonjen. I još jedan detalj. Isus plače nad Jeruzalemom jer sveti grad nije prepoznao čas svoga pohoda (usp. Lk 19,41), onoga što je za njegov mir. Prorok pohađa da donese mir. On je mirotvorac. U koju god kuću uđe, najprije kaže: „Mir kući ovoj!“ (Lk 10,5) Poslan je kao

janje među vukove. Na Petrovo 1997. kardinal Kuharić ovako je rekao redenici: „Danas kad smo u demokraciji, u slobodi, kad Crkva ima otvorene široke prostore svoga djelovanja, ne bih vam mogao obećati da vas šaljem u krvavu kupelj, ali vam mogu obećati tešku borbu! Tešku borbu! Ni u totalitarizmu ni u demokraciji Isus Krist ne prestaje biti ‘znak osporavan’, ne prestaje biti proganjjen. U jednom ateističkom totalitarizmu bio je zajedno sa svojom Crkvom krvavo progonjen. U demokraciji bit će Crkva podmuklo progonjena: s raznih bi strana razni optužitelji željni Crkvu zarobiti u svoje interese, u svoja mišljenja, u svoje optužbe i sudove.“ Je li bio prorok? Neka nam to pokaže ovaj 59. Teološko-pastoralni tjedan koji proglašavam otvorenim.

Brzojav upućen papi Franji

Brzojav s 59. Teološko-pastoralnog tjedna koji je potpisao kardinal Josip Bozanić upućen je papi Franji u utorak, 22. siječnja. Na otvorenju Tjedna upućeni brzojav pročitao je dr. sc. Davor Šimunec.

Donosimo tekst brzojava u cijelosti:

„Sveti Oče, ovih dana želimo obnoviti Vašu snažnu misao i poziv izrečen 17. travnja 2018. u Domu svete Marte: ‘Crkva

treba proroke. Svi trebamo biti proroci. Ne kritičari, to je nešto drugo. Biti kritički sudac kojem ništa ne odgovara, to nije dobro, to nije prorok. Prorok je onaj koji moli, gleda Boga i svoj narod, osjeća bol kada narod pogriješi, plače, u stanju je plakati nad narodom, ali također uložiti svoj život da bi govorio istinu.’ Osjećamo kako nas tim riječima potičete da se otvorimo djelovanju snage Duha Božjega u širenju kraljevstva Božjega. Mi, hrvatski biskupi, prezbiteri, đakoni, redovnici i redovnice te vjernici laici iz Hrvatske i Bosne Hercegovine, kao i iz drugih krajeva Europe, okupljeni na ovogodišnjem 59. Teološko-pastoralnom tjednu od 22. do 24. siječnja 2019. godine u Zagrebu što ga organizira Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Zagrebu želimo zajedno promišljati o temi ‘Proročka dimenzija kršćanina u životu Crkve i društva’. Dok promišljamo o proročkoj dimenziji i ulozi naše vjere, ne možemo zanemariti i zaobići nauk Drugoga vatikanskog koncila koji glede proročke službe svih udova Crkve donosi ohrabrujuće tekstove. Krist, veliki prorok, koji je svjedočenjem života i snagom riječi proglašio Očevo kraljevstvo, ispunja sve do punoga očitovanja slave svoju proroč-

ku službu ne samo po hijerarhiji koja u njegovo ime i njegovom vlašću naučava, nego i po laicima koje je tako učinio svjedocima i opremio ih osjećajem vjere i miloču riječi da snaga Evanđelja sjaji u svagdašnjem obiteljskom i društvenom životu. Iako se na svjetskoj pozornici događaju velike društvene promjene u gotovo svim sferama ljudskoga, osobnog i društvenog života, a koje ugrožavaju ljudsku narav i dostojanstvo, vjerujemo kako snaga Evanđelja privlači slušatelje da uzvjeruju i vjeru isповijedaju, priprema ih za krst, otima ih iz ropstva zablude i pritjelovljuje ih Kristu da po ljubavi prema njemu rastu sve do punine. Sveti Oče, dok okupljeni na ovom trodnevnom znanstveno-pastoralnom skupu nastojimo zajedno promišljati o proročkoj dimenziji kršćanina u životu Crkve i društva, molimo Vaš apostolski blagoslov za naše napore na ovom području, a mi u svoje molitve uključujemo Vas, sve biskupe i prezbitere, s kao i čitavu Crkvu. Neka Vam ove napisane riječi prenesu duboku i zahvalnu ljubav Crkve u hrvatskom narodu koji Vam i ovom prigodom izražava svoju nepokolebljivu vjernost i odanost.” (IKA)

PRIPRAVA ZA BRAK POREČKA I PULSKA BISKUPIJA 2019.

LABINSKI DEKANAT

Dekanatski centar "Blaženi Miroslav Bulešić", 1. maja 3, Gornji Labin
 1. termin 7., 8., 14. i 15. ožujka u 19 sati;
 2. termin 6., 7., 13. i 14. lipnja u 20 sati;
 3. termin 12., 13., 19. i 20. rujna u 19 sati.

PAZINSKI, BUZETSKI I PIĆANSKI DEKANAT

Pazinski kolegij, 1. kat, lijevo, Pazin
 1. termin: 1., 8., 15. i 22. veljače u 19 sati;
 2. termin: 1., 8., 15. i 22. ožujka u 19 sati;
 3. termin: 4., 11., 18. i 25. listopada u 19 sati.

POREČKI DEKANAT

Župna dvorana Župe sv. Bernarda, Antice Gašparini 27, Funtana
 1. termin: 12., 13., 19. i 20. ožujka u 19 sati;
 2. termin: 10., 11., 17. i 18. rujna u 20 sati;
 3. termin: 12., 13., 19. i 20. studenoga u 19 sati.

PULSKI I VODNJANSKI DEKANAT

Župna dvorana Župe Sv. Josipa – D. Vitezića 32, Pula
 1. termin: 14., 15., 21. i 22. veljače u 19 sati;
 2. termin: 16., 17., 23. i 24. svibnja u 19 sati;
 3. termin: 5. i 6., 12. i 13. rujna u 19 sati.

ROVINJSKI DEKANAT

Pastoralni centar Don Bosco, Rovinj
 1. termin 2., 5., 9. i 12. travnja u 20,00 sati;
 2. termin 3., 6., 10. i 13. rujna u 20,00 sati.

UMAŠKO – OPTALJSKI DEKANAT

Župna dvorana Župe sv. Peregrina, Ernesta Miloša 13, Umag
 Priprava za brak održava se četiri uzastopna utorka počevši od prvog u mjesecima kako slijedi: (ožujak u 19 sati, svibanj u 20 sati, rujan u 20 sati i studeni u 19 sati).

Zaručnici koji se namjeravaju vjenčati trebaju se javiti svome župniku osam mjeseci ranije. Župnik će ih uputiti i dati im prijavnici s kojom će se javiti na pripravu. Sve druge informacije mogu se dobiti i na tel. 098/ 753 437 (kontakt: v.l. Mladen Pranjić).

URED ZA OBITELJ BRAČNO I OBITELJSKO SAVJETOVALIŠTE (BIOS)

Savjetovalište Pazin: Ulica Družbe Sv. Ćirila i Metoda 5; tel. 091 263 5062, ili sms.
 Savjetovalište Pula: Zagrebačka 30, (iza kapelice u sklopu bolnice) za dogovor termina tel. 091 263 5062 ili sms); e-mail: obitelj@ppb.hr ili ppb.obitelj@gmail.com.

ZARUČNIČKI TEČAJ

PRIPRAVA ZA BRAK

2019.

Crkva Sv. Josipa – D. Vitezića 32

Pula
 početak u 19:00 sati

I. 14., 15., 21. i 22. veljače

II. 16., 17., 23. i 24. svibnja

III. 05., 06., 12. i 13. rujna

Prijavite se na vrijeme svome župniku

Svečano otvoren Svjetski dan mlađih u Panami

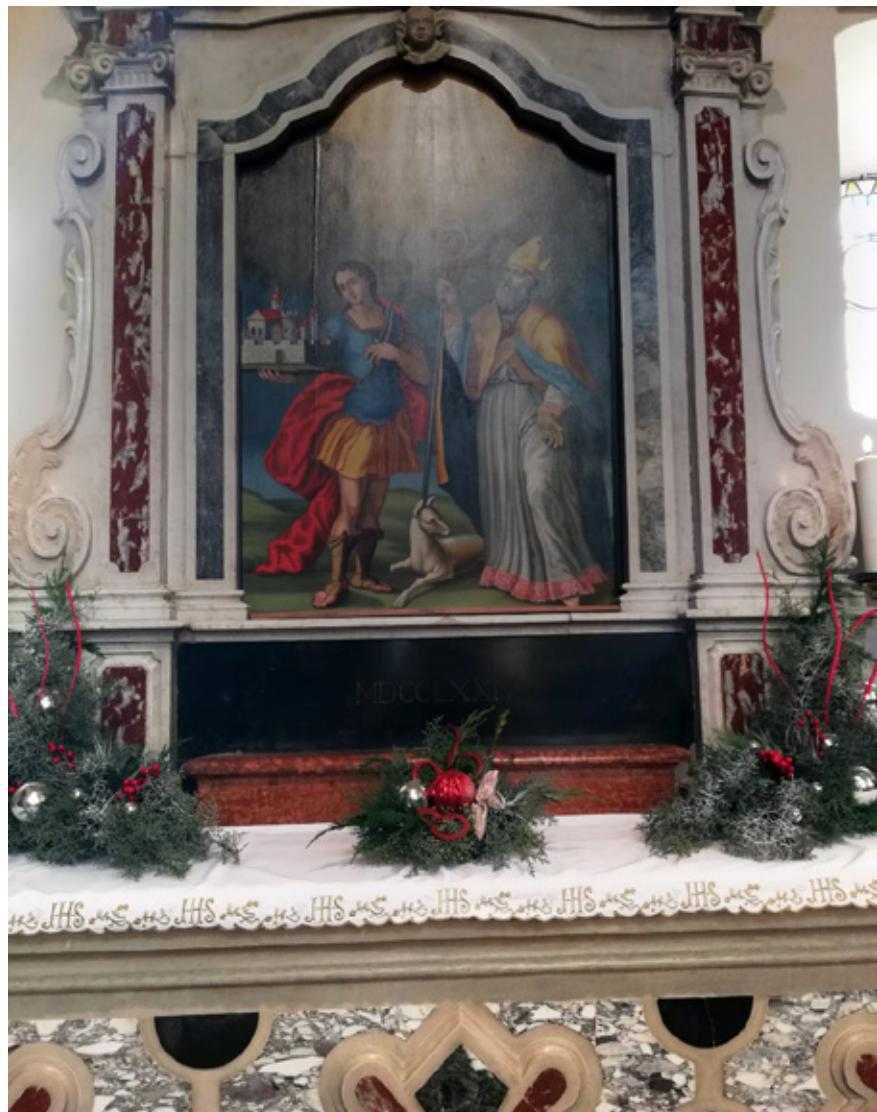
PANAMÁ. Nebrojene zastave i pjesme sinoć (23. 1.) u Campo Santa María la Antigua u Cinta Costera, u Panami, prigodom otvaranje Svjetskog dana mlađih. To je treći svjetski dan mlađih u Latinskoj Americi (prvi je bio u Argentini 1987. godine) i drugi za latinoameričkog papu, nakon Ria 2013. Ima snažno obilježje Srednje Amerike, najviše je mlađih došlo iz Gvatemale, Honduras-a, Nikaragve, Salvadora... Na misi kojom je predsjedao nadbiskup mons. Ulloa Mendieta sudjelovalo je 75 tisuća mlađih, koji su zatim ostali na koncertu održanom ubrzo nakon toga. To je svjetski dan mlađih u Srednjoj Americi. To je svjetski dan mlađih koji sanjaju o mirnoj budućnosti ove regije. Na plaži je bila postavljena velika pozornica na kojoj su mlađima svirali brojni glazbeni sastavi koji su se izmjenjivali cijelo poslijepodne. Mlađi su se zabavljali, pjevali, mahali zastavama, plesali. Ali duboko u sebi svi imaju istu brigu i istu želju za mirom i pravdom, bez razlika u boji i granicama. Oni dolaze iz sredina pogodenih dubokim društvenim problemima i političkim situacijama koje imaju dubok utjecaj na živote stanovništva. Migracije, siromaštvo, očaj. Emmy, na primjer, ima 17 godina. Dolazi iz Honduras-a. Govori o Svjetskom danu mlađih kao o iskustvu koje „zасlužuje da ga se živi do kraja“. Ali odmah dodaje: „I moja zemlja doživljava tešku političku situaciju, obilježenu de-linkencijom i korupcijom. Ovdje smo da molimo za naše zemlje jer znamo da je molitva jedino svjetlo koje može dotaknuti srca naših predsjednika. Papa

Franjo je svetost kojoj se divimo. To je osoba bliska Bogu i stoga bliska u molitvi našoj zemlji“. Felix dolazi iz Salvadora i ima 23 godine. Kaže kako od pape Franje očekuje „poruku mira i ljubavi. U našim zemljama ima toliko problema, političkih i ekonomskih. Mnogo je ljudi koji pate i sanjaju o boljoj zemlji. Svoju nadu polažemo u Boga jer On donosi mir, samo uz njegovu pomoć možemo krenuti naprijed“. Meksički mlađi kažu da su radili dvije godine kako bi došli i sudjelovali na susretu. Po prvi put u povijesti u Panamu je stiglo gotovo 500 mlađih Kabanaca, kako bi sudjelovali u velikoj proslavi svjetskog dana mlađih. Mali je to znak nedavnih otvaranja zahvaljujući također papi Franji i nedavnim razgovorima između Svetе Stolice i Havane. No da situacija na otoku nije tako jednostavna pokazuje činjenicu da kubanski mlađi ne žele pred mikrofon. Michelle iz Kostarike govori o „mogućoj budućnosti u ovoj regiji samo ako zemlje uspostave duboko jedinstvo. Imamo mnogo zajedničkih stvari, dijelimo istu sudbinu. Nadamo se budućnosti u kojoj neće biti granica“. Mlađi upiru svoj pogled u papu Franju, papu iz Latinske Amerike, Papu koji „zna kako razgovarati s mlađima i srcima ljudi. Od njega očekujemo mnogo toga. Sigurni smo da će nas iznenaditi“. U 17 sati počinje pjevati veliki zbor. I liturgija pokazuje svu život i ritam mlađih. Nadbiskup Paname, mons. José Domingo Ulloa Mendieta predvodi koncelebrirano misno slavlje zajedno s 400 biskupima i tisuću svećenika. U svojoj propovijedi govori o Svjetskom danu mlađih „za

mlade na egzistencijalnim i geografskim periferijama“ nazivajući susret „melemom za tešku situaciju u kojoj mnogi od njih žive bez nade, osobito domorodci i potomci afričkih doseljenika, migranti koji bježe iz svojih zemalja porijekla i na svome putovanju bivaju izloženi trgovini drogom, trgovini ljudima, kriminalu i mnogim drugim društvenim bolestima“. Put za „suočavanje s izazovima života“ predstavlja Euharistija, „duhovna hrana“, poručuje nadbiskup Ulloa Mendieta i ponavlja da je „Kristov poziv valjan, vječan, intenzivan, pun nježnosti“. Možda kao Crkva – priznaje mons. Ulloa – to nismo mogli dovoljno jasno izraziti, jer ponekad odrasli misle da mlađi ne žele slušati, da su gluhi i prazni. Međutim, stvarnost je drugačija. Oni trebaju vodstvo, praćenje i, iznad svega, one koji će ih slušati. Traže svjedočke pune sadržaja i skustava. Oni ne traže da im se o Bogu učeno intelektualistički govori, već traže one koji ga svjedoče svojim životom. To je put do svetosti, isti onaj koji su pokazali sveci zaštitnici Svjetskog dana mlađih. Nadbiskup ih nabraja pojmenice a na spomen sv. Oscara Romera prolovio se pljesak i ovacije 75.000 prisutnih. „Ovi sveci nam pokazuju da je svetost moguća u svim kulturnama i etničkim skupinama, bez razlika u spolu ili dobi. Velikodušan dar njihovog života Bogu i bližnjemu doveo ih je do svetosti“, poručio je panamski nadbiskup. Ostatak dana, prvoga Svjetskog dana mlađih, bio je posvećen zabavi koja se nastavila na ulicama i trgovima. (IKA, Foto: Henry Romero - Reuters)

Proslava sv. Nicefora u Pićnu

Dana 30. prosinca Rimokatolička Crkva slavi Svetu obitelj, ali i Sv. Nicefora. Stoga se Župa Navještenja Marijina Pićan toga dana nađe u dvostrukom slavlju jer je sv. Nicefor zaštitnik te župe, a ujedno se, kao i po svemu katoličkom svijetu, slavi i Svetu obitelj nazaretsku, s privremenim bojavkom u Betlehemu. No, kad je riječ o Niceforu, ispravno bi bilo reći o dvama Niceforima na glasu svetosti. Nicefor – ranokršćanski mučenik iz Antiohije i pićanski biskup Nicefor (umro 546. g. u Umagu) obojica su zaštitnici i, vjerujemo, nebeski zagovaratelji naše župe, naše negdašnje biskupije, našega Pićna i Pićanšćine. Ovogodišnja je proslava Svetе obitelji i sv. Nicefora, našega zaštitnika (uobičajeno se govori u jednini, ali misli se na obojicu svetaca, mučenika i biskupa, ranije ih se častilo svakoga posebno, ali ih se sada časti zajedno, 30. prosinca), ove, 2018. pala u nedjelju, u božićnoj osmini, u tjednu između Božića i Nove godine kad je dosta ljudi na odmoru, kad su svи u nekom svetom i radosnom slavlju, pa bi bilo za očekivati i da će u tom duhu mnogi pohititi proslaviti te posebne, svete dane na način kako se to kršćanima i dolikuje – misnim slavljem i stvarnim podsjećanjem na te otajstvene, divne događaje: ponovno rođenje našega Spasitelja, Svetu obitelj, prikazanje Djeteta Isusa u hramu, a mi Pićanci i svoje svetce zaštitnike, tj. sv. Nicefora. Postoji još nešto što bi Pićancima trebao biti poseban podsjetnik na dan 30. prosinca. To je, naime, dan smrti i prelaska u vječnost k našemu Gospodinu poznatoga pićanskog biskupa Antonija Zare koji je preminuo 30. prosinca 1621. i pokopan je upravo u glavnoj župnoj crkvi. Njegovo je ime uklesano i u glavni luk u crkvi. O značaju i vrijednosti ovoga iznimnoga, još uvjek čak neotkrivena, znanstvenika i humanista u rangu onodobnoga stručnog svijeta, ali čak i današnjega, bilo je već riječi. Ove, 2018. g., razloga za slavlje bilo je i više jer vratila nam se s restauracije topla i vedra oltarna slika na kojoj su prikazani sv. Nicefor, mučenik, i sv. Nicefor, biskup. Radi se o ulju na platnu iz 1861., 143 x 93 cm, autora Joannesa Darriса. Time su restauratorski zaokružene i lijepo obnovljene sve oltarne slike glavne župne crkve u Pićnu, pa nam crkva sada, nakon što je i građevinski obnovljena te joj je vraćen prvobitni sjaj, zaista sjaj u svoj svojoj unutrašnjoj ljepoti, arhitektonskoj, umjetničkoj, spomeničkoj. Konzervatorsko-restauratorske radove na ovoj slici, kao i na svima ostalima,

izveli su restauratori Lara Tišljar i Marko Tišljar iz studija Restaura iz Pule. Ova se slika nalazi na oltaru sv. Nicefora u desnoj bočnoj lađi, prvom do glavnoga oltara. Ovom im prilikom još jednom zahvaljujemo na trudu, zalaganju i ljubavi uloženoj u njihov rad, u sve lijepе slike koje sada svojom punom ljepotom žive u našoj crkvi, s nama i među nama. Svakako srdačno i iskreno zahvaljujemo i našemu Ministarstvu kulture, na čelu s ministricom Ninom Obuljen Koržinek, čijim je razumijevanjem i financijskom podrškom bilo moguće i izvršiti ove nužne restauratorske radove. Hvala svima koji su imali svoju čest u ovoj ljepoti i neka ih novorođeni naš Gospodin Isus Krist blagoslovi i bude im nagrada za to.

Doći, osjetiti, pokloniti se!

Ali ta ljepota, kao i svaka umjetnost, nije tu za to da bi sama sebi bila svrha ili da tek prikaže nečiji lik, ruku ili odjeću,

ispriča tek priču iz povijesti, nego da bi nam nešto poručila, izrekla doživljaj iz srca i poruku s Neba. Ona sveta noć koja je iz Betlehema proširila i zablijesnula svojim svjetлом cijeli svijet, zasjala je i nad Pićnom da mu nikakve sile ludosti i mraka nikad više ne zasje ne horizonte. Na nama je, Pićancima, sada živućim Kristovim vjernicima, da to i iskazujemo i svjedočimo i da svoj grad i župu očuvamo kao čvrstu stijenu na valu svojih svetih otaca u navali nekakvih „modernih“, a zapravo zlih navirućih oluja. Nakon blagoslova na kraju sv. mise održan je ofer s relikvijama sv. Nicefora, a radost svih ovih divnih događaja ipak se zazrcala na licima vjernika dok su se razilazili s baladura naše pićanske crkve toga svečanog i svetog prohladnog dana dok je još iz crkve dopirao zvuk žuborenja potočića u jaslicama. Kakva radost i ljepota: doći, osjetiti, pokloniti se! (D. S.)

Riječani gostovali na pazinskoj Misi mladih

Upazinskom Franjevačkom samostanu Pohođenja Marijina u petak, 11. siječnja 2019. održana je još jedna Misa mladih. Kao i svaka dosad, od početka redovitoga mjesecnog održavanja, i ova je Misa mladih održana pod geslom inspiriranim jednim svetopisamskim citatom, ovoga puta bilo je to „Nikome ni riječi“ (Lk, 5,14). Nakon okupljanja i mogućnosti pristupanja sakramentu isповijedi započelo je misno slavlje koje je predvodio o. Josip Vlašić, a propovijedao je đakon vlč. Josip Pende, povjerenik za mlade u Riječkoj nadbiskupiji. Misu je glazbeno animirao Zbor mladih Riječke nadbiskupije. U prigodnoj homiliji vlč. Pende je, tumačeci biblijsku sliku ozdravljenja gubavca, pojasnio krajnje nepovoljan položaj u kojem su u ta davna vremena živjeli i umirali gubavci te je istaknuo kako Isus želi dotaknuti našu „gubu“, grijehom ranjenu dušu. Naputkom „nikome ni riječi“ koji upućuje tome čovjeku koji je doživio milost ozdravljenja, Isus i nas poziva da prije nego što postanemo svjedoci, prvo budemo učenici. Da se, po njegovu uzoru, povučemo na neko vrijeme u osamu kako bismo sazreli, naglasio je propovjednik. Na kraju mise prigodne zahvale izrekao je o. Josip Vlašić, a vlč. Pende sve je okupljene pozvao na veliki humanitarni koncert duhovne glazbe „Rijeka milosti“ koji će se održati u Rijeci, u Sportskoj dvorani Dinko Lukarić na Kozali, 8. veljače u 20 sati. Poslije mise

uslijedilo je osobno svjedočanstvo koje je izrekla Sara Baltić iz Rijeke. Nakon mnogih životnih stranputica i zla kojemu se prepuštala u mladenačtvu, predala je svoj život Bogu te je sve okupljene pozvala da učine isto i neka dopuste da ih Bog vodi tijekom života. Misa mladih u pazinskom samostanu jedna je od brojnih uspješnih inicijativa koje su u relativno kratko vrijeme od svoga dolaska ondje pokrenuli oci franjevci. Oni su toj oazi duhovnosti u srcu Istre naslijedili legendarnoga o. Alfonza Orlića, koji nakon duga predana i požrtvovna djelovanja svoje umirovljeničke dane provodi u samostanu na Košljunu. O. Josip Vlašić, o. Darko Tepert i fra Marinko Klaić svojim su brojnim

inicijativama udahnuli novi vjetar u jedra duhovnosti pazinskoga kraja, ali i mnogo šire. Do prošle jeseni ondje je bio i o. Drago Vujić koji je otisao kao misionar u Afriku. Osim što se redovito i rado odazivaju na različita liturgijska i duhovna zbivanja diljem Istre, uz brojne aktivnosti u samostanu, ‘pazinski fratri’ veoma uspješno djeluju i na planetarnoj razini, e-duhovnim vježbama koje prigodno organiziraju više puta godišnje. Elektronskim putem donose dobre duhovne sadržaje velikom mnoštvu vjernika, doslovno, diljem svijeta. (*Tiskovni ured PPB*)

Djeca iz Staroga Pazina i Sv. Lucije Pazinske pomažu vršnjake u Južnom Sudanu

Ove se gdine obilježava 175 godina od osnutka papinskog misijskog Djela svetoga Djetinjstva. Sve je počelo kada je biskup mons. Charles de Forbin – Janson pokrenuo akciju među mladim Parizanima da mole za djecu Kine, sviči dan po jednu „Zdravomariju“ i svakoga mjeseca daju jedan novčić za njihove potrebe. Danas, nakon toliko godina Djelo se proširilo u više od 150 zemalja svijeta. Milijuni se djece informiraju o životu druge djece, pomažu jedni drugima i mole jedni za druge. Blagdan Bogojavljenja dan je kada se obilježava Djelo svetoga Djetinjstva. U tom je duhu dana 13. siječnja 2019. u župnoj crkvi sv. Jurja na Starom Pazinu

održana priredba pod nazivom „Djeca pomažu djeci“. Tu se već tradicionalno, na poticaj župnika Željka Zeca, okupljaju djeca njegovih župa iz Sv. Jurja iz Starog Pazina i Svetе Lucije Pazinske. Oni izvode bogat i raznovrstan program koji je namijenjen odraslim župljanim, koji prilikom ulaska u crkvu daju prilog za djecu u misijskim zemljama. Priredbu je započeo mješoviti pjevački zbor „Sv. Juraj“ koji vodi dugogodišnji orguljaš Bruno Gortan. Pjesmama „Isuse, hvala Ti“ i „Ni ga ča je Pazin“ nastavio je dječji zbor „Mali od sv. Jurja“ pod vodstvom gđe Vesne Drndić. Zatim je Maja Kužić, uz pratnju maloga zbora, izvela pjesmu „Život nije siv“. Pjesnikinja Ana Krnjus recitirala nam je svoje dvije pjesme, a nakon nje mladi iz Sv. Lucije izveli su sklop adventsko-božićnih recitacija. Svirkom na harmonici počastio nas je Borna Lakoseljac, učenik 5. raz., a Jura Katalinić, učenik 6. raz., svirkom na

violini. Renomirane pjevačice, i sestre, Nina i Anja Fakin, srednjoškolke i učenice Pazinskog kolegija, obogatile su nas prekrasnim pjesmama „Dubine“ i „Ave Maria Pagana“. A kako uopće nije lako napraviti domaću zadaću, uprizorila nam je dramska skupina „Sv. Juraj“, nakon koje nam je dramska skupina „Sv. Lucija“ zorno prikazala bit Božića i darivanja igrokazom „Božić ispod bora“. Imali smo priliku čuti i novi pjevački talent, Ivu Radolović, učenicu 6. raz., koja nam je izvela pjesmu „Moj svijet“. Za kraj smo pogledali „Božićni igrokaz“ koji je izvela skupina „Sv. Juraj“. Oni su nam zorno prikazali i poručili što se dogodi s obitelji kada se zbog silnih obveza, a i nemara zapostave molitva i zajednički odlazak na sv. misu. Na kraju je župnik Zec Zahvalio svim izvođačima istaknuvši da nas takve zajedničke priredbe više povezuju, održavaju nas živima i aktivnima, kako djecu, tako i odrasle. Predložio je

da se održavaju više puta tijekom godine. Djeca su bila sretna i zadovoljna što su svojom marljivošću preko zimskih praznika i upornim vježbanjem mogla kvalitetno izvesti svoj program i tako razveseliti svoje župljane. Usto je sakupljeno i preko 3.000,00 kn koje će biti poslane ciljano u Južni Sudan. Naime, tamo je u misiji otišao naš fra. Drago Vujević koji je više godina boravio i djelovao u Pazinu u franjevačkom samostanu. On je prije dolaska u Pazin već bio u misijama te nam je često pričao o tome, što nas je sve potaklo da ovogodišnji prilog koji smo skupili pošaljemo baš u njegovu sadašnju misiju koja se nalazi u Župi Presvetoga Trojstva u gradu Juba. A njega, kao i sve misionare svijeta, neka čuva dobri Bog, da donose svjetlost Kristove istine u sve zakutke svijeta, potičući potragu uma i srca ljudi kojima dolaze. Jer, na kraju vremena samo je ono naše, što smo drugima dali! (Mirjana Ferenčić)

Pater Franjo Emanuel Hoško

Dana 1. siječnja, na blagdan Bogorodice, blago je u Gospodinu preminuo pater Franjo Emanuel Hoško, trsatski franjevac. Pater Hoško rođen je 25. ožujka 1940. godine na blagdan Navještenja Marijina, u Pakračkom Antunovcu. U franjevački red ušao je u novicijatu u Cerniku 1956. godine. Svečane redovničke zavjete položio je 1962. godine. Redoviti teološko-filozofski studij završio je na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu gdje je potom specijalizirao crkvenu povijest, magistrirao i 1968. godine doktorirao. Dugogodišnji pedagoški rad kao predavač opće i hrvatske crkvene povijesti započinje na Franjevačkom filozofskom učilištu na Trsatu i Visokoj bogoslovnoj školi u Rijeci, odnosno Teologiji u Rijeci. Predavao je i na institutima Katoličkoga bogoslovnog fakulteta u Zagrebu i na Odsjeku za povijest Filozofskoga fakulteta u Rijeci te kao suradnik Odsjeka za kroatistiku istoga fakulteta. U mirovinu odlazi 2010. godine kao redoviti profesor Sveučilišta u Zagrebu. Za svećenika je zaređen 29. lipnja 1965. godine u Zagrebu te je niz godina obavljao pastoralne dužnosti kao srednjoškolski i studentski vjeroučitelj u Rijeci, kapelan, gvardijan i župnik Župe sv. Križa u Novom Zagrebu. U svom pastoralnom radu cijelog se života bavio radom s obiteljima i odgojem mlađih. Kao upravitelj svetišta Majke Božje Trsatske na Trsatu i gvardijan trsatskoga samostana predvodio je 1991. godine organizaciju i izvedbu proslave 700. obljetnice Trsatskoga svetišta. Nakon toga odlazi na službu generalnoga definitora franjevačkog reda, čime postaje član Upravnoga vijeća Reda u Rimu

kao predstavnik zapadnoslavenskih i južnoslavenskih franjevaca.

Cijenjen i dobar čovjek, svećenik, znanstvenik

Velik broj znanstvenih radova i knjiga, popularnih članaka, pastoralnih priručnika i nekoliko knjižica pastoralne tematike povezane s obiteljskim životom kršćanskih vjernika, propovijedanjem, tjednim susretima vjernika koji se dotiču vjerskih, kulturnih i društvenih tema u duhu Drugoga vatikanskog sabora, osnovno su obilježe aktivnoga djelovanja fra Emanuela u kulturnom i znanstvenom životu Crkve u Hrvata. Svudje je zbog svoje temeljitosti i otvorenosti nailazio na dobar prijam: studenti, znanstvenici, franjevci, župljanji, mlađi, intelektualci, hodočasnici, djeca i stariji – kod svih je bio omiljen i cijenjen kao čovjek, svećenik, znanstvenik. Bio je urednik mnogih zbornika radova, urednik »Riječkog teološkog časopisa«, organizator znanstvenih skupova, publicist i aktivan pastoralni dјelatnik, koji je svoja iskustva pretakao i u priručna pastoralna djela. Osim toga Hoško je crkveni povjesničar Trsata i zapadne Hrvatske. Franjevac i svećenik Emanuel Franjo Hoško ostavio je iza sebe iznimski znanstveni i pastoralni trag. Spajajući stoljetnu tradiciju i poslanje hrvatskih franjevaca, afirmirao se u kvalitetna i priznata znanstvenika, izvrsna pastoralnoga radnika i svećenika na tragu obnove Drugoga vatikanskog sabora. Pater Hoško sahranjen je 4. siječnja na Trsatu. Pogreb je predvodio mons. Ivan Devčić, a na sv. misi zadušnici propovijedao je mons. Mile Bogović, dugogodišnji prijatelj i suradnik patra Hoš-

ka. »Uvijek je unosio mir u kuću i obitelj u koju je dolazio. Okupljao je obitelji, prijateljevao s njima, bio kućni obiteljski prijatelj. Nije se gubio u gradskoj vrevi. Imao je nešto poput unutrašnje navigacije, svi su se uz njega osjećali sigurnima da su na dobrom mjestu i putu. Svakome je znao ne samo pokazati put prema dobroj nego ići s njime. Svatko tko se s njime susreo, znao je da je nešto lijepo i dobro prešlo i na njega u tom susretu«, rekao je, između ostaloga, biskup Bogović, izdavanjući da je fra Emanuel imao i izrazitu braniteljsku crtu – da je uvijek tražio argumente za obranu onoga koji je bio ugrožen, napadan. »Emanuel znači 'Bog s nama'. Zahvalimo za njegovu prisutnost u našoj sredini preko franjevca svećenika, znanstvenika Franje Emanuela Hoška«, poručio je mons. Bogović. Pater Hoško poticao je vjernike na čitanje, rad i rast u vjeri i razumijevanje vlastitog kršćanskog poslanja jer samo kršćanin koji razumiše sebe i svijet u kojem živi te kršćanstvo živi radosno i uvjereni, može biti svjetlo u svijetu. U tom smislu treba shvatiti i zapamtiti Hoškove riječi: „Mi moramo gorjeti pred Gospodinom, a ne naše sviće!“ (IKA / A.J.Krajcar)

DAN GOSPODNIJI

Daj, Gospodine, da rado slavimo nedjelju koja je dan Kristova uskrsnuća,
kad se susrećemo svi s Njim.
Daj da slušamo Tvoju riječ,
sudjelujemo u Euharistiji
i vršimo spomen-čin
muke, uskrsnuća i proslave Gospodina Isusa.
Daj da svetu Euharistiju primamo svake nedjelje,
pa i češće,
čak svakoga dana.

Daj da u nedjelju
i sebi i drugima
pružamo dovoljno vremena za odmor,
za obiteljski, kulturni, društveni i vjerski život
i da se klonimo poslova
koji priječe iskazivanje štovanja Tebi.

Daj da se toga dana sjetimo ljudi
koji imaju iste potrebe i ista prava,
ali se zbog siromaštva i bijede
ne mogu odmoriti.

Da se sjetimo dobrim djelima
i smjernim uslugama
bolesnih, nemoćnih, starih i osamljenih.

Daj da nađemo vremena za obitelj i rodbinu
kojima se ne stignemo dovoljno posvetiti
tijekom tjedna.

Daj nam, napokon,
da si u nedjelju uzmem vremena
za vlastitu izgradnju po razmišljanju,
šutnji, učenju i razmatranju
svoga i Isusova života.
Amen.

INSTITUCIJE SU POTPUNO ISTROŠENE

Na početku uobičajena istanca nekoliko društvenih događaja, osobito valja zabilježiti akciju oko dviju referendumskih inicijativa, onoj uz Istanbulsku konvenciju i onoj za promjenu izbornoga zakona. Nadalje, valja zabilježiti znatnu tendenciju po kojoj se mimo volje birača odstupa od utvrđenih političkih ciljeva i usmjerenja, a poradi grupnih i pojedinačnih interesa.

Političko-medijiški inženjer

Slučaj s uspješnom inicijativom oko dva referendumna temeljito je pokolebao prava da se o važnim pitanjima mora imati mogućnost provjere „volje naroda“, neovisno o konačnom ishodu. Nasuprot tomu, svi su instrumenti državne prisile stavljeni u funkciju sprječavanja jasno iskazane volje od ogromna broja potrebnih potpisnika. Naravno, kako se procijenilo da to baš nije nekakva ozbiljna akcija, bilo je to veliko iznenađenje. Umjesto da su se „liberalni totalitaristi“ poklonili pred voljom naroda, nastavili su svoju opstrukciju, bezakonje, prijevare i druge falsifikate. Na ovaj se način ukazuje na otuđenje od politike kao takve jer se stvari ne razvijaju prema dobrome u politici. Zabrinjavajuće su pojave da se veoma često u sadržaje politike unosi nešto što nema veze s politikom. Posve je jasno kako se raznim konvencijama i drugim instrumentima međunarodnoga prava, nastoje ugraditi neki novi „razorni“ elementi u novi svjetski poredak. Navedeno je uzelo maha pa se postavlja pitanje oko

suverenosti nacija, naroda i postojećeg poretka kakav pozajemo u okviru kršćanske civilizacije. Ipak se naziru, u svijetu i u Europi, i one snage koje su „site“ takvoga pojmanja „dirigiranih“ i vrijednosno posve otuđenih pojedinaca. Narodi s područja srednje i kršćanske Europe snažno podupiru upravo jedan novi i potreben konzervativizam, koji svakim danom sve više jača, od Amerike do Italije, od Francuske do Njemačke. Nažalost, trenutna je pozicija Hrvatske u pogledu jasne pozicije vlastitoga identiteta posve zanemarena činjenica i nanosi ogromne štete hrvatskom političkom biću. Ovako se zaista više ne može dalje ako se nastavi na toj navadi i prema tom uhodanom cilju.

Ugroza političkoga poretka

Tijekom godina postojanja hrvatske države nikada se kao sada nije događalo da se masovno ne ustručavaju od kupovine saborskih mandata. Uvijek je bilo ponekih mandata koji su se odlučivali za poziciju nezavisnih mandatara. I to su činili rijetko i nevoljko, znajući da im je to politički „neoprostiv“ grijeh. Međutim, osobito se u zadnjih nekoliko godina radikalno promijenila izborna praksa po kojoj se izborna praksa vezala uz zadane izborne liste. Može se reći kako je zapravo riječ o nekoj vrsti proizvoljnih saborskih mandata, no koji su neotuđivo pravo samoga zastupnika. Posve je nova politička praksa da se nezadovoljni radom ili političkom pozicijom uguravaju u klub gradonačelnika Bandića, čime je višestruko nele-

gitimno narastao broj zastupnika. Može se reći kako se nikada nisu tako neodgovorno ponašali svi aktori te parlamentarne priče. U okviru takvoga je ponašanja jasno kako postoje naznake nemoralnih djela. Mislim da ovakav način rada mora čim prije prestati jer se iskazala sva potreba jednoga novog izbornog zakonodavstva, potrebno ga je urediti na nekim novim izbornim demokratskim načelima. Ovo je kolaps izbornoga zakonodavstva, i sve što je s tim povezano, kolaps je zdrave pameti.

Bez praznih riječi i pouke

Teško je zamisliti, barem simbolički, da se ne spomene „revijemski“ i nekad „slavni Uljanik“. Pouzdano se može utvrditi kako od svega nema nikakve supstance za opstanak Uljanika. Ostali su tek ogromni dugovi koje će porezni obveznici još dugo plaćati. Ima li nekih koji bi bili odgovorni za materijalnu ili barem za političku štetu? Neće za koji dan više uopće biti spomena o tome što se radilo i kako se radilo. Za koji se dan više uopće neće spominjati sve te ideje, projekte, propala obećanja, državna jamstva, iluzije, nemoćne „moćnike“ i tome slično. Izgleda da baš i nema nekoga lijepog razvoja u hrvatskom društvu, koji bi se moglo očekivati s obzirom na jednu civiliziranu Hrvatsku, a koja je bolja nego su to političke kaste koje su je silno zagadile i uzurpirale.

ČUDA SE DOGAĐAJU – ISELJENICA RENATA JELENIĆ, MLADA NJEMACKA ARHITEKTICA, VRATILA SE U RODNU PULU

Renata: Otišla sam na Fiji da bih dijelila svoje znanje, no ja sam dobila daleko više.

Tako rijetko, ali čuda se događaju. U ovom sve većem valu iseljavanja Hrvata dogodi se kao „kap u moru“ i poneki povratak iseljenika u Hrvatsku. Mlada, ambiciozna, kreativna, vrlo simpatična i elokventna arhitektica Renata Jelenić, nakon više od 20 godina boravka u Njemačkoj s roditeljima, vratila se, također s roditeljima, u rodnu im Pulu. U Njemačku je otisla kao srednjoškolka, školovala se u Münchenu, putovala svijetom i onda se vratila u Pulu gdje radi s uspješnim mladim timom arhitekata. O roditeljima bi se također moglo puno reći, posebno o ocu Silvanu Jeleniću koji je bio društveno i kulturno angažiran, kako u Münchenu, tako i kao čest izvjestitelj iz Njemačke za hrvatske medije. Čestitajmo Renati, dobrodošla u svoj grad i svoju domovinu Hrvatsku. Daj, Bože, još takvih povrataka. Nakon zanimljivih sudjelovanja na raznim izložbama s temom arhitekture u Njemačkoj i brojnih mogućnosti usavršavanja svoje stručnosti, Renata se vraća, nakon umirovljenja roditelja, kad zajedno odlučuju o povratku kući. Već se kao studentica isticala i sudjelovala, primjerice, u Münchenu na realizaciji izložbe pod nazivom „Wendepunkt(e) im Bauen – von der seriellenzurdigitalen Architektur“ (hrv. prijevod: „Prekretnice u gradnji – od serijske do digitalne arhitekture“), postavljenoj u Muzeju arhitekture Tehničkoga fakulteta u Münchenu. Katedra za Arhitekturu Tehničkoga fakulteta u Münchenu, pod vodstvom prof. dr. Junga i prof. dr. Retzolda, s grupom studenata, među kojima je bila i Renata Jelenić, napravila je izložbu s ciljem da se sredstvima parametrije, softwara i digitalne zgotovljenosti (3D programa, Rhino i Grasshopper) osmisli objekt ve-

ličine 4x4 metra, kroz koji se posjetitelji mogu kretati (Nijemci kažu *begehbar*) i razgledavati ostale izložene modele. Zvuči zamršeno i nejasno nama koji se time ne bavimo, ali vjerodostojno da nam se u Pulu vratila jedna mlada stručnjakinja, sada kad mnogi takvi odlaze. Ipak, u razgovoru s Renatom u božićnom i poslijebožićnom vremenu, ona se željela predstaviti u jednom svojem humanitarnom projektu koji prikazuje moć i ljepotu darivanja ili kako mi to znamo narodski reći: „dobro se dobrim vraća.“ Njezina priča odiše tolikom radošću i oduševljenjem da je najbolje bez ikakvih podpitana pustiti da misli i riječi teku.

Ljepota i moć darivanja i kako je daleki otok Fiji osvojio moje srce

Prije dvije godine vratila sam se u svoju rodnu Istru nakon 14 mjeseci čiste pustolovine na drugome kraju svijeta: Australiju, Fiji i Tongatapu bila su moja prebivališta. Sve tri destinacije ostat će zauvijek u mojoj srcu, no jedna od tih ima posebno mjesto. To je otok Vitilevu, glavni otok Fijianskoga arhipelaga u Tihome oceanu (otprilike između Australije i Novoga Zelanda). I dok sam u Australiji sakupljala pretežito nova radna iskustva, slijedila svoje snove iz djetinjstva i neke nove, družila se i putovala s *backpackerima* (to su ljudi koji putuju svijetom s rukasom na leđima, bez kofera) iz cijelog svijeta, na Fijiju sam se osjećala poput glavnoga lika nekog dokumentarca o ljudima koji volontiraju u zemljama u razvoju. Već kao djevojčica maštala sam o egzotičnim otocima u Tihome oceanu, kao što su Hawaii. Istina je, puno sam maštala, u očima nekih i previše. Moja 11-mjesečna australska pustolovina, koja je uslijedila 2 godine nakon završenoga studija arhitekture i sakupljanja prvih radnih iskustva u struci, svakako je puno pridonijela mom samopouzdanju. Započela sam u potpuno novoj sredini na drugome kraju svijeta. Financirala sam se raznoraznim poslovima, od konobarenja, *streetfundraisinga* (priklupljanja novaca za humanitarne organizacije), odgojiteljice u vrtiću do posla u struci kao diplomirane arhitekture. Sva su ta iskustva pridonijela mom osobnom razvoju i apsolutno ne žalim ni za jednim jer je svako od tih iskustva bilo vrijedno i dragocjeno. Upravo su mi ti poslovi omogućili da propotujem pola Australije.

Ako nešto zaista želimo, onda ništa nije nemoguće

Uz to stekla sam nova dragocjena prijateljstva, bez kojih ta australska avantura ne bi bila ni upola tako posebna. Željela sam još upoznati polinezisku kulturu, njihove običaje, njihovu hranu, njihovu glazbu. A budući da mojim željama nikada nema kraja, bio je tu i još jedan moj san. Još kao studentica počela sam maštati o volontiranju s djecom u nekoj zemlji u razvoju, da ih putem raznoraznih kreativnih radionica motiviram u kreativnu izražavanju, slobodi, poštivanju sebe i drugih te jačanju vlastitoga samopouzdanja i samim time vjerovanja u vlastite snove. Da, upravo tako, želja mi je bila potaknuti upravo tu djecu, koja nerijetko žive u teškim uvjetima, da vjeruju u svoje snove i da ih slijede, bez obzira na okolinu ili mišljenje drugih, bez obzira na financijske okolnosti. Jer ako nešto zaista želimo, onda ništa nije nemoguće. Olakšati im da otkriju svoje skrivene talente, približiti im ljubav za likovnim aktivnostima (jer mašta potiče i inteligenciju) i stranim jezicima (koji po mom mišljenju otvaraju vrata cijelog svijeta) bila je moja želja. Jedan mi je prijatelj i kolega u Australiji rekao: „Australci vole putovati na Fiji. Tamo bi se sigurno jako dobro osjećala.“ Bile su to meni zlatne riječi. Pomislila sam: „Wow! Kada bismo barem mi kao narod u svemu bili tako pozitivni kao što su oni! Dok je nama sve nemoguće, njima je sve moguće i zato i jesu tako uspješni.“

Fijijanci su jako ležerni. Mislim da je njihovo glavno geslo: „Don't worry, be happy – Ne brini, budi sretan!“

Tako je sve započelo. Nakon gradova Darwina, Brisbanea, Byron Baya i Sydneyja odjednom sam se našla u zrakoplovu Fiji Airlinesa na letu za Nadi. Nadi se nalazi na zapadnoj obali glavnoga otoka Viti Levu. Njegova zračna luka najveća je na fijijanskom arhipelagu. Već je za vrijeme leta vladao egzotičan ugodaj: fijijanska posada, stjuardese s cvjetom hibiskusa u kosi, predivne roza dekice s polineziskim uzorcima.

U zračnoj luci, čekajući autobus za nastavak puta, gospodin na recepciji zanimalo se odakle dolazim i zašto sam došla na Fiji. Budući da je vremena bilo napretek, odlučila sam putem *Google picturesa* pokazati mu slike moje rodne

Pule. Trebali ste vidjeti njegovu reakciju. Gospodin uopće više nije micao pogled s ekrana svog računala i samo je ponavljao: „It's so beautiful! This is your city? So beautiful!“ i smješkao se. A ja sam pomislila: „Ovo je već dobar početak.“ Moja prva vožnja međugradskim prijevozom bila je više nego uzbudljiva. Egzotična glazba, tropski krajolici. Imala sam osjećaj kao da sam dio nekakvoga dokumentarca. I dalje nisam mogla vjerovati da je sve to stvarno. I kada sam napokon stigla u taj *ecolodge*, prvo što sam pomislila bilo je: „Good morning, paradise – Dobro jutro, raju!“ Na takvome mjestu nisam još nikada dotad bila. *Eco resort* okružen je zelenilom, palmama, cvijećem, tu je i jedna lijepa privatna plaža s visećim mrežama za ležanje, drveni šarenici bungalovi. Slijedila je i dobrodošlica vesela osoblja i smještaj. Bila sam toliko uzbudjena. Brzo sam se zbljžila s osobljem te im ispričala o svojoj želji za volontiranjem s djecom. Repcionerka *ecolodgea* odmah mi je ponudila pomoći. Predložila je da već istoga tjedna otiđemo zajedno do jedne osnovne škole gdje se mogu predstaviti ravnatelju i pitati bi li me oni primili. I tako je zaista bilo. Ravnatelj škole sa smješkom me primio i rekao da su oni sretni i presretni što im ja uopće pružam

takvu jednu ponudu. Ravnatelj je naglasio kako smatra da će takvo što i te kako dobro doći školi.

Moj prvi školski sat bio je u razredu 2B gospođe Naborisi, koju sam dan prije već nakratko upoznala. Gospođa Naborisi objasnila je djeci jednostavnim riječima da sam podrijetlom iz Europe i da je to jako daleko te da ih namjeravam učiti mnogim novim stvarima, pogotovo u crtanju, kreativnom ručnom radu i stranim jezicima koje govorim i da im sve to može jako dobro služiti u njihovoj budućnosti.

„Šefov automobil“

Toga jutra odlučila sam s klincima podijeliti jednu talijansku pjesmicu koja se zove „La macchina del capo“ i koja je bila jedna od prvih talijanskih pjesmica koje sam naučila kao mala u talijanskome vrtiću u Puli. „La macchina del capo“, u prijevodu „Šefov automobil“ govori o probušenu kotaču toga automobila koji ćemo mi (djeca) popraviti žvakaćom gumom. Ta je pjesmica originalna po tome što je praćena mimikom koja objašnjava značenje riječi te se kod ponavljanja strofa umjesto riječi koriste onomatopeje i mimika. Tako djeca na brz i jednostavan način uče nove riječi i njihovo značenje. Već sam imala iskustva u pjevanju

te pjesmice s djecom kojoj talijanski nije materinski jezik u Njemačkoj i u Australiji i primjetila sam da djeca tu pjesmicu jako brzo zavole bez obzira što ne razumiju većinu riječi, ali zato razumiju mimiku i ta im mimika strašno puno znači. Pjesmica im se odmah svidjela te su odmah tražili još. Nakon samo nekoliko ponavljanja te pjesmice već su znali skoro sve riječi i skoro svu mimiku. Prvi dani sastojali su se ponajviše od upoznavanja s preostalim razredima i pjevanja pjesmice „La macchina del capo“. Tu je pjesmicu u jako kratkom periodu naučila cijela škola. Zatim su slijedili i sati likovnoga. Moja je prva tema bila „Snovi“. Zanimalo me kakve to snove imaju fijijanska djeca različite dobi. Što su za njih snovi? Moji dragi prvašići i učenici 2. razreda svi su crtali kuće s dvorištem i sunčanim nebom. Bila je tu i koja iznimka sa šarolikim apstraktnejim radovima. Zanimljivo je kako većina djece sreću vidi u kući i obiteljskome domu. Toga istoga tjedna iznenada sam dobila ponudu jedne učiteljice da se preselim kod njene obitelji, tako da ne moram svakoga jutra pješaći 3 km do autobusne postaje. Bolju obitelj nisam mogla naći. Ta me obitelj primila doslovno kao vlastitoga člana i tom njihovom neizmjernom go-

stoprimstvu bit će zauvijek zahvalna. Na Fijiju „extended families“ (proširene/šire obitelji) u kojima žive 3 generacije nisu nikakva rijetkost. Bake i djedovi nerijetko odgajaju unuke doslovno poput svoje djece i nerijetko ih čak i posvoje ako su roditelji još premladi ili studiraju ili moraju puno raditi. Obitelj igra jednu jako važnu ulogu na svim otocima u Tihome oceanu. Tijekom mojih mjesec i pol dana volontiranja nastalo je puno dragocjenih radova na raznorazne teme, poput: snovi, obitelj, more, maske itd. Koristili smo i različite tehnike.

Ukrašavanje učionice i izrada jednog „rangolia“

Što se podučavanja stranih jezika tiče, kako ih govorim četiri: talijanski, njemački, engleski i španjolski, bilo mi je teško odlučiti se na koji se jezik koncentrirati. Engleski je od samoga početka otpao jer je nastava na Fijiju na engleskome jeziku. U početku sam eksperimentirala sa svime pomalo. Učila sam ih uvijek one jednostavne rečenice, kako se predstavimo, kako pozdravljamo, brojanje do 10, dane u tjednu, mjeseci itd. Tako su moji fijijanski učenici naučili i neke osnovne hrvatske riječi, poput: bok, kako si, kako se zoveš itd. Odlučila sam da učimo talijanski jezik jer mi je taj jezik poput materinskog te je prema njemačkom daleko lakši u izgovoru i jako je melodičan. Dana 30. listopada škola je slavila Diwali, jedan hindu festival koji zovu i festival svjetlosti. Za vrijeme ovoga praznika, koji traje 5 dana, ljudi osvjetljuju svoje kuće i prodavaonice. Na Fijiju, naime, živi i stanovništvo indijskoga podrijetla.

Te su Indijce doveli Britanci u 19. stoljeću kao jeftinu radnu snagu. Danas oni čine 38 % fijijanskoga stanovništva. Zadatak svakoga razreda bio je da što ljepše ukraši svoju učionicu te da izrade jedan „rangoli“. Rangoli su oslikavanja rižom u boji putem kojih se prenose tradicija, običaji i folklor. Svrha je rangolija dekoracija, a vjeruje se da donosi i sreću. Dan smo zaokružili malom proslavom uz kolače, čaj i kavu.

Girmit Centennial, Kindis Day i Prize Giving Day

Dana 10. studenoga sudjelovala sam s učenicima 7. i 8. razreda te njihovim učiteljima na proslavi Girmit Centenniala. To je dan kada je stigao posljednji brod SS Sutlej s indijskim radnicima, koje su dovodili Britanci. Obilježavanje toga dana služi i prepoznavanju važnosti povijesne uloge indofijijanskog stanovništva na Fijiju. Dana 18. studenoga škola je slavila Kindis Day. To je zadnji dan vrtića, kada djeca dobivaju raznorazne nagrade i priznanja za uspješnu godinu te se tako vrtić od njih otprašta jer nakon toga slijedi njihova prva školska godina. Dana 22. studenoga slijedi napokon Prize Giving Day tijekom kojeg su se dijelile nagrade i priznanja najboljim učenicima osnovne i srednje škole. To je najvažniji školski događaj u cijeloj školskoj godini i obilježava kraj školske godine. Cijela se škola pripremala tjedan dana za taj događaj. Učitelji su pakirali nagrade, izradivali diplome i priznanja dok su učenici pripremali raznorazne koreografije. Događaj je bio otvoren pjevanjem himne, a zatim su slijedili dugi govorovi ravnatelja,

učitelja itd. Za vrijeme ove manifestacije imala sam priliku nastupati s učenicima 6. razreda u koreografskoj izvedbi pjesme „Leitendalo“ koja prepričava povijest indigenetskoga stanovništva Fijija i govori o tome kako su ih Britanci zarobili i uzeli im slobodu. Pjesma prepričava i važna radna obilježja fijianskoga naroda, kao što su ribolov i rad na poljima. Svoju su mi zahvalnost fijijanske obitelji pokazale bezbroj puta svojim neizmjernim gostoprимstvom, pozivanjem u njihove domove, pripremanjem bogatih ručkova i večera, pozivanjem na posebne prigode i izlete. Fijijanci su jako ležerni. Mislim da je njihova glavno geslo: *Don't worry, be happy - Ne brini, budi sretan!* Ti su ljudi svojom toplinom, poštenjem i velikodušnošću jako brzo osvojili moje srce, a posebnu zahvalnost dugujem obitelji kod koje sam odsjedala jer su ti ljudi jako brzo meni postali poput moje obitelji i brinuli se o meni kao da sam njihova kći. Sva su ova dragocjena iskustva dokaz da bez obzira na sve ružne događaje u svijetu i dalje ima poštenih ljudi koji su nam spremni toliko puno pružiti i kada mi to od njih ne tražimo. Uvijek sam vjerovala kako je važno slijediti svoje srce jer je ono je naš najbolji životni učitelj te nam otvara put da lakše dođemo do ostvarenja svojih snova. Otišla sam na Fiji da bih dijelila svoje znanje, no dobila sam daleko više. Čarolija postoji samo ako vjerujete u nju.

Napomena: djelić moje fijijanske avanture možete pratiti u videozapisu koji sam postavila na Youtube: <https://www.youtube.com/watch?v=wcLTpEw4SWA>

DAN POSVEĆENOGL ŽIVOTA

Na Svjećnicu Crkva slavi Dan posvećenog života. Taj Dan je 1997. godine ustanovio sveti papa Ivan Pavao II.

Papa Benedikt VI. je upozorio na tri njegova glavna cilja:

- slaviti Gospodina za dar posvećenog života

- promicati poznavanje i poštivanje svega naroda Božjega

- prozivati one koji su svoj život u potpunosti posvetili Evanđelju da slave čudesna djela koja je Gospodin na njima učinio

Sveti je Otac naglasio da su posvećene osobe na osobit način pozvane biti svjedocima Gospodnjeg milosrđa u kojem čovjek pronalazi svoje spasenje. Zapravo što se više približava Bogu, to se biva bližim drugima. Posvećene osobe dobivaju iskustvo milosti, milosrđa i oproštenja ne samo za sebe nego i za braće te su pozvane da u srcu i u molitvi nose tjeskobe i očekivanja ljudi osobito onih koji u daleko od Boga. Osobito zajednice koje žive u klauzuri. One snažno vrše tu posredničku ulogu. Posvećeni život je dar na kojemu valja zahvaljivati. Važan je upravo što je znak nezaslužene milosti i ljubavi, a to još više vrijedi u društvu koje je u opasnosti da ga uguši vrtlog kratkotrajnosti i korisnosti. Posvećeni život, naprotiv svjedoči o obilju ljubavi koja potiče da se izgubi svoj život, kao odgovor na preobilje ljubavi Gospodinove koji je prvi "izgubio" svoj život z anas" rekao je Benedikt XVI.

Drugi vatikanski koncil nas uči:

Redovnici svojim staležom pružaju sjajno i izvrsno svjedočanstvo tome da se svijet ne može preobraziti i prinijeti Bogu bez duha blaženstva, jer posvećeni život čuva i svjedoči duboku istinu o vrijednosti i dostojanstvu ljudskoga života, poštuje njegov smisao i osjećaj odgovornosti na svim područjima života. Papa Franjo je redovnicama i redovnicima doviknuo velike riječi: "Probudite svijet", "Imajte hrabrosti za reforme". Papa hrabri redovnike da svoje proročko poslanje danas nanovo ožive i poziva ih da usred kulture nepravde i teškog zajedničkog života kultura navijeste Isusovu poruku mira i pomirenja. On naglašava da redovnički život ne treba shvaćati bez potpunog usmjerjenja na Boga.

40 godina redovničkog hoda

O posvećenom životu i poslanju razmišljam kroz svoj redovnički život. Četrdeset godina mojeg života kao redovnica bio je put na kojemu sam željela ostvariti svoje mладенаčke ideale. Kada sam s petnaest godina otišla u samostan bila sam ispunjena poletom i žarom, puna iščekivanja krenula sam u nepoznato i tajnovito. Danas, nakon toliko godina, više nema tog prvotnog znatiželjnog iščekivanja, treperenja, pitanja kako će to biti? Godine su donijele mnoga iskustva i saznanja. S te vremenske distancu u rasponu od poleta do iskustvenog razmatranja razmišljam o posvećenom životu. U tom smislu žar je mirniji, ali ujedno i čvršći, polet sporiji, ali trajniji, treperenje se preobrazilo u pouzdanje. (s.Branka Matika)

Različita iskustva upravo omogućuju da lakše i jednostavnije i s većom sigurnošću mogu izgovarati Sve mogu u Onom koji me jača. Iskustvo redovničkog života jest i iskustvo ugrađivanja sebe u druge, u široki dijapazon drugih koje srećemo, s kojima surađujemo, koje smo odgajali ili poučavali, s kojima smo živjeli župni život, kojima smo na neki način poslani kao most između Boga i čovjeka. Velika je to zadaća i ta zadaća s iskustvima koje imamo još i jača osjećaj odgovornosti pred čovjekom, pred zajednicom i pred Bogom. Osjećaj iskustva o kojem govorim zapravo omogućuje da tu odgovornost živimo u jednoj tijoh radosti, u jednom pouzdanju koji i u teškim razdobljima zna da će ona proći jer su već prolazila. Osim toga životno iskustvo svakog čovjeka pa onda i redovnika ili redovnice, omogućuje da i čovjeka, bližnjega bolje upoznamo, da bolje razumijemo njegovu krhost i malost, ali i njegovu sposobnost odziva na veličinu i njegovu jakost. S tim iskustvom lakše je tješiti žalosne i lakše se radovati s radosnim. Sada znam da je iskustvo života Božji poticaj na radosno navještanje evanđelja – svakodnevno, neumorno, primjerom i riječima. Ova okrenutost prema drugima je mjera zrelosti redovničkog zvanja. Svaki poziv je dan ne samo za osobu koja jest u pozivu nego za narod Božji. Naše je zvanje je da budemo posrednici između naroda i Boga. To je i Božji govor na mom redovničkom putu koji mi daje jasniju sliku i odgovor na ono što je najvažnije u posvećenom životu.

FOTO VIJEST

Na Dan sv. obitelji župnik Milivoj Koren u Gologorici prigodnim darovima djeci ukazao je na važnost zajedništva u obitelji.

Čitaonički pokret na prostoru Istre (I. DIO)

O broju i etničkome sastavu stanovnika dosta dobro govori popisna anketa iz 1846. godine prema kojoj je Istra imala 228 033 stanovnika, a od toga je bilo 134 455 Hrvata, 60 040 Talijana, 31 995 Slovenaca, 1555 „Ćiribiraca“ (to su potomci doseljenih Aromuna) i 40 Židova.

Kada je Napoleon 1797. god. srušio Mletačku Republiku, dotadašnji prostor mletačke Istre pripao je Habsburškoj Monarhiji koja je ondje provela reforme. Tako su u gradovima izjednačeni plemići i pučani, a gradovi – dotad upravno samostalni – uklopljeni su u okružja kao šire upravno-političke jedinice. Mirom u Požunu Beč je 1805. god. nekadašnju mletačku Istru morao prepustiti Francuzima, a četiri godine kasnije mirom u Schönbrunnu i svoj dio Istre. Francuzi su Istru uklopili u sastav *Ilirske provincije*; nekadašnji mletački prostor u upravnom pogledu podređen je Trstu, a austrijski dio Karlovcu. Uskoro je i taj austrijski dio – bez Liburnijske Istre – godine 1811. predan u nadležnost Trsta.

Talijanaško-talijanski utjecaj

Porazi Napoleonove francuske vojske 1813. god. omogućili su Habsburškoj Monarhiji povratak u Istru. Usljedilo je više upravnih reformi. Tako je godine 1814. formirano Austrijsko primorje sa sjedištem u Trstu i trima okruzima: Gorički, Istarski – nekadašnja mletačka Istra i neki susjedni slovenski kotarevi, kao i Riječki – nekadašnja austrijska Istra, Labin i Kvarnersko primorje s dijelom Gorskega kotara; od Dalmacije odcijepljeni su Kvarnerski otoci – Krk, Cres, Lošinj i dr. te su 1815. god. uključeni u Riječki okrug. Godine 1816. osnovana je *Kraljevina Ilirija*, u sastav koje je ušla i Istra. Kada je tadašnja Rijeka 1822. god. vraćena Banskoj Hrvatskoj, Kvarnerski otoci upravno su podređeni Pazinu, kao novome središtu istočnoga okruga Istre. Konačno, nekadašnji mletački i pazinski dio Istre spojeni su 1825. god. u jedan okrug, s Pazinom kao administrativnim i finansijskim središtem. Pokrajina je bila u nadležnosti tršćanskoga gubernija Austrijskoga primorja. Do 1861. Okrugom

upravlja kapetanat u Pazinu, a dalje je to Pokrajina, s Istarskim saborom. Uprava u Pazinu redovito je bila austrijska (njemačka), sa snažnim talijanaško-talijanskim utjecajem, a u Poreču vladajuće je tijelo sasvim prešlo u ruke talijanaško-talijanskih predstavnika. U crkvenome pogledu područje je bilo podijeljeno u tri biskupije. Od 1828. god. Krčka biskupija – sa sjedištem ordinarija u gradu Krku – u svome sastavu ima i ostale Kvarnerske otroke te otok Rab i dio otoka Paga; no, ta dva otoka pripadaju cisaljanijskoj/austrijskoj pokrajini Dalmaciji. Druga je Porečko-pulska biskupija – sjedište je biskupa u Poreču, a treća je Tršćansko-koparska biskupija – sjedište u Trstu. Biskupije su uključene u Goričku nadbiskupiju.

Hrvati – većina u Istri

Apsolutna većina stanovništva u razmatranome periodu i dalje je stalno hrvatska, iako je i za austrijske vlasti ono bilo pod denacionalizatorskim pritiskom – u manjoj mjeri njemačkim, a osobito nasilno, i to državnim i drugim sredstvima, bilo je i odnarođivanje u doba talijanaško-talijanske uprave. Puk je uglavnom seljački, a podložan je feudalnim tradicijama, i dalje u kolonatskome položaju na bivšemu mletačkome prostoru, te ima oslobođenih kmetova – ali pod velikim novčanim pritiskom zbog odštete – na starome austrijskom prostoru. Nešto ima i građanstva. U vrijeme Metternichova apsolutizma, od 1815. do 1848. godine, talijansko je stanovništvo Istre i dalje bilo u znatno povoljnijem položaju u odnosu na većinsko hrvatsko stanovništvo. Opcionito, u upravi je napredovala talijanizacija, a od važnijih znakova toga procesa bilo je ukinjanje glagoljskoga notarijata na Krku 1819. godine. Naravno, i dalje je najveći broj stanovnika bio hrvatski, ali je uredovni jezik talijanski, dok je u administrativnim i vojnim ustanovama njemački jezik; dakako, u kriznim situacijama – kolera i sl. – vlasti bi se služile i jezikom većine pučanstva – hrvatskim. Austrijskim zakonom iz 1815. na sudsivima u Istri bilo je dopušteno upotrebjavati samo talijanski jezik. Kod hrvatskih svećenika, inače manjinskih jedinih obrazovanih ljudi u brojnoj hrvatskoj seljačkoj sredini, javljaju se tek slabi odjeći nastojanja iliraca iz hrvatskih krajeva. Seljaštvo tada živi u teškim materijalnim

prilikama. Pobuna kmetova u Lupoglavlju 1847. god. znak je njihove nestraljivosti u očekivanju pada feudalnoga poretka. Godine 1821. Istra (bez otoka) ima 121 140 stanovnika, 30-ih godina Okrug nastanjuje njih 190 000, 1840. god. Seljan piše kako Istarsko okružje ima 202 000 stanovnika. O broju i etničkome sastavu stanovnika u idućemu desetljeću dosta dobro govori popisna anketa iz 1846. godine prema kojoj je Istra imala 228 033 stanovnika, a od toga je bilo 134 455 Hrvata, 60 040 Talijana, 31 995 Slovenaca, 1555 „Ćiribiraca“ (to su potomci doseljenih Aromuna) i 40 Židova. Na gospodarski položaj stanovništva teško su utjecale negativne posljedice Napoleonskih ratova, a sve je bilo popraćeno i glađu, koja je 1817. god. odnijela i 20 % stanovnika.

Utjecaj ilirskih ideja na hrvatski svijet Istre

U međuvremenu, do Istre i otoka sežu i odjeci ilirskoga pokreta i hrvatskoga narodnog preporoda. Naime, po djelovanju pojedinaca u hrvatskome narodnom preporodu Istre i Kvarnerskih otoka vidljivo je da su ilirske ideje utjecale na hrvatski svijet Istre i tih otoka, odnosno na njegov intelektualni dio. Tako je Janko Drašković u svome programatskom spisu *Disertacija* 1832. god. tražio, između ostaloga, da se i područje Ilirije, dakle, Istra i otoci, udruže s Banskom Hrvatskom, pa je i Gaj u kolu svih Hrvata spominjao i „*Istrijance*“ 1833. god. u svojoj pjesmi *Horvatov szloga y zjednjenye*, koja je u *Danici* objavljena 1835. godine, a poznatija je kao *Još horvatska ni propala*. Krajem 40-ih godina XIX. st. polako se zaustavlja denacionalizacija hrvatskih intelektualaca Istre i otoka, koji nisu bili svećenici. Kao primjer ističem pravnika Dinka Vitezića, brata krčkoga biskupa Ivana Vitezića, koji je unatoč pohađanju talijanskih i njemačkih škola zadržao hrvatski duh. Isto tako, unatoč talijanaško-talijanskome udaru dio lošinjskih brodovlasnika svojim jedrenjacima daju i hrvatska imena – *Slava, Tabor, Vinko, Milka, Danizza*. Ipak, u vrijeme prije 1848. god. preporodne ideje još uvijek nisu prodrle na istarsko-otočni prostor. Tek od tada postoje jasnije i prepoznatljivije klice u širim prostorima Istre i Kvarnerskih otoka, među kojima najviše ima svećenika. (*nastavlja se*)

Doktorirao vlč. Petar Popović

Vlč. Petar Popović, svećenik Porečke i Pulsko biskupije, dana 18. siječnja 2019. stekao je naslov doktora kanonskog prava na Papinskom sveučilištu Sveti Križ u Rimu obranivši doktorsku disertaciju pod naslovom „Pravna domena naravnog zakona: pogled pravnog realizma Michela Villeya i Javiera Hervade na suvremene filozofsko-pravne perspektive sjecišta moralnosti i prava“. Komisija za obranu doktorske disertacije bila je u sastavu Dr. Carlos José Errázuriz (mentor), Dr. Eduardo Bauera, Dr. Fernando Puig, Dr. Jean-Pierre Schouppe, te Dr. Robert A. Gahl. Obrani su prisustvovali prof. Luis Navarro, rektor Papinskog sveučilišta Svetog Križa, preč. Bože Radoš, rektor Papinskog hrvatskog zavoda sv. Jeronima, svećenici studenti istoga Zavoda te drugih rimskih Zavoda, don Piergiorgio De Angelis, rektor Biskupijsko-misijskog sjemeništa “Redemptoris mater” iz Pule te roditelji i prijatelji novoga doktora znanosti. U pet poglavljja disertacije, Petar Popović predstavio je novi pogled na mogućnost pristupa naravnom zakonu iz specifično pravnog vidika. Usporedivši postojeće filozofsko-pravne pristupe naravnom zakonu, utvrdio je kako mnogi filozofi prava, bilo junsnaturalisti ili kritičari naravno-zakonskog pristupa, zapravo dijele istu strukturalnu nemogućnost dohvaćanja pravne domene unutar samog naravnog zakona, odnosno normativne moralnosti. U svojoj tezi Popović je iznio niz argumenata kojima pokazuje postojanje pravne domene naravnog zakona, kao i njezin značaj za poimanje konkretnih naravno-pravnih dobara zaštićenih također i sustavom ljudskih prava.

Vlč. Petar Popović rođen je 27. rujna 1983. u Rijeci. Nakon završene klasične gimnazije i Pravnog fakulteta u Rijeci, ulazi kao bogoslov u sjemenište „Redemptoris Mater“ u Puli, te je zaređen za svećenika porečke i pulske biskupije 2015. godine. Naslov magistra kanonskog prava stekao je 2017. godine na Papinskom sveučilištu Sveti Križ u Rimu. Autor je raznih znanstvenih članaka iz područja teoretske i primijenjene filozofije prava na hrvatskom i engleskom jeziku, objavljenih u prestižnim domaćim i inozemnim znanstvenim časopisima poput Bogoslovke Smotre, Anthropotes, Nova et Vetera i Persona Y Derecho. (Tiskovni ured PPB, foto: Marko Martić)

Copyright: Papinski hrvatski zavod svetog Jeronima

Raspored podjele sakramenta potvrde u 2019. godini

Od ponedjeljka, 22. travnja 2019. do petka, 16. kolovoza 2019. Biskupijski ordinarijat Porečke i Pulsko biskupije objavljuje raspored podjele sakramenta potvrde po župama u 2019. godini.

TRAVANJ

<u>22.04.</u> ponedjeljak,	Buzet 11
<u>27.04.</u> – subota,	Fažana 10.30
<u>28.04.</u> - 2. VN,	Novigrad 11

SVIBANJ

<u>01.05.</u> - sv. Josip r.,	Pula – Sv. Josip 11 Filipana – 11.30
<u>04.05.</u> – subota,	Pula – Sv. Ivan Krstitelj 11 Pula – Krist Spasitelj 17
<u>05.05.</u> - 3. VN,	Rovinj 10.30 Žminj 17 Žbandaj 10
<u>11.05.</u> – subota,	Baderna 11.30 Funtana 11.30 Motovun 11 Barban 17
<u>12.05.</u> - 4. VN- Dobri Pastir,	Pazin 10 Sv. Petar u Šumi 12 Pula – Gospa od Mora 10.30
<u>18.05.</u> – subota,	Brtonigla 11 Štinjan 17 Sv. Lovreč Paz. 11
<u>19.05.</u> - 5. VN,	Višnjan 17 Poreč 11 Umag 11
<u>26.05.</u> - 6. VN,	Kašćerga 16 Ližnjan 10 Medulin 12 Tinjan 10 Beram 12

LIPANJ

<u>01.06.</u> – subota,	Kanfanar 11 Kringa 18 Sv. Ivanac nad Rašom 10
<u>02.06.</u> - 7. VN,	Sv. Matej – Cere 12 Labin Donji 10 Labin Gornji 12
<u>08.06.</u> – subota,	Juršići 10 Svetvinčenat 12 Pula – Sv. Antun 17
<u>09.06.</u> – Duhovi,	Pula – Katedrala 9.30 Pula – Sv. Pavao 11.30 Motovunski Novaki 10
<u>15.06.</u> – subota,	Karođba 12 Buje 11 Materada 17
<u>16.06.</u> - Pr. Trojstvo,	Nova Vas Por. 11 Rakotule 12
<u>22.06.</u> – subota,	Borut 16 Cerovlje 18
<u>23.06.</u> - 12. NKG,	Sv. Nedjelja Lab. 10 Račice 10 Vrh 12
<u>29.06.</u> – subota,	Gračišće 17
<u>30.06.</u> - 13. NKG,	Pazinski Novaki 11
KOLOVOZ	
<u>16.08.</u> – Sv. Rok,	Fuškul 18 Muntrilj 17

Nevija i Vladimir Smoković – 50 zlatnih

Svaka je sv. misa sv. misa i svaki vjernik zna ili bi trebao znati što to znači, pa stoga, valjda (možda ni ja ne znam?) svaka u duhovnom i svom najdubljem vrijednosnom smislu „vrijedi“ isto. Ali, možda mi neće biti uzeto za grijeh ako poneku nazovem zlatnom. Ako to, dakle, smijem, onda bi se takvim sjajem i plemenitom vrijednošću moglo označiti i onu na kojoj smo sudjelovali u filijalnoj crkvi sv. Katarine u Sv. Katarini, u Župi Navještenja Marijina Pićan, 5. siječnja o.g., uoči blagdana Bogojavljenja, u 14 sati. Crkva je bila puna, sva sjedeća mjesta zauzeta, punija nego mnogih nedjelja i svetkovina. Vjernici radosni, svećano odjeveni, raspjevani, čestitarski raspoloženi. Svi zahvalni i ponosni, njihovi uzvanici, zbor crkve sv. Katarine i drugi, što u tom trenutku mogu biti baš tu, slaviti i zahvaljivati Bogu i biti u tom društvu. 50 punih, zlatnih godina braka, u Euharistiji došli su proslaviti Nevija i Vladimir Smoković iz sela Benazići. Za nas, njihove sužupljane, oni su naši Nevija i Miro u svekolikom smislu, za mnoge ljude izvan naše župe dovoljno je reći „Etradex“, a za Boga, našega Nebeskoga Oca, vjerujemo, njegova ljubljena djeca koja, doduše samo dragi Bog zna koliko i kako mu tko od nas uzvraća ljubav, ali u ovom slučaju, kod ovo dvoje dobrih i pobožnih ljudi, našim ipak samo ljudskim očima gledano, usuđujemo se reći, nastoje uzvraćati tu ljubav u svom dosadašnjem životu.

Miro je rođen 23. veljače 1947. u rodnoj kući u Benazićima (župa Pićan) gdje i danas živi sa svojom obitelji, a sakrament krštenja primio je istoga dana u glavnoj župnoj crkvi u Pićnu. Nevija, rođena Valentić, rođena je 27. studenog 1950. u rodnim Rebanima (također župa Pićan), krštena šesti dan po rođenju u crkvi u Sv. Katarini. Ovo dvoje ljudi tako je raslo i odgajalo se u rimokatoličkoj vjeri, svako u svojoj obitelji, do upoznavanja i zaljubljivanja na plesu na vjenčanju jednoga drugog para, upravo u Nevijinoj rodnoj kući. U to su vrijeme, naime, svatovi plesali u nečijoj kući, obično kod susjeda, u sobi u kojoj bi za to bilo mesta. Svoju su ljubav zapečatili sakramentom braka 4. siječnja 1969. u crkvi sv. Katarine u Sv. Katarini. Vjenčao ih je tadašnji župnik vlč. Ivan Štoković. Svjedoci braka bili su Klaudio Baćac i Ratko Benković, a žensku stranu, tzv. *botre*, predstavljale su Dragica Petrinčić, udata Starčić, i Zlata Dermeta, udata Franković. I na ovoj sv. misi zahvalnici bilo je lijepo vidjeti kako svi zajedno sjede u klupi u prvom redu, podno kipa Majke Božje.

U braku ih je dobro Bog blagoslovio dvjema kćerima i sinom, a danas njihova djeca u svojim brakovima imaju ukupno devetero već pooodrasle djece, a jedno je, nadamo se da će Gospodin dati, na putu da vrlo skoro ugleda ovaj svijet. Kako su im se rađala djeca, tako se Neviji i Miru u zajedničkom radu, korak po korak i ništa preko noći, rađalo i raslo i njihovo poduzetništvo koje je od prvobitne kućne izrade elektroarmarića, izraslo u danas poznato i respektabilno trgovачko društvo s više djelatnosti, u kojem mnogi zaposlenici zarađuju svoje plaće, izraslo još u vremenima kad je biti poduzetnik bilo ravno državnom neprijateljstvu ili barem sumnјivo, a koje se, što nije manje važno, uspjelo održati u svim proteklim turbulentnim vremenima ekonomskih kriza, promjene države, vlasti i političkoga sustava, privatizacije tzv. društvenog vlasništva, Domovinsko-ga rata, ali i međunarodnih čimbenika jer njihovo društvo posluje posredno i s međunarodnim čimbenicima gdje je novac i samo novac jedini zakon. Njihova su vrata doista svakomu uvijek otvorena dobrodošlicom, ljubaznošću, milosrdjem i suošćanjem, pristojnošću i poniznošću, ali i smirenošću koja sugovorniku daje nekakvu sigurnost i zaštitu. Nema nijednoga projekta, posla ili zahvata u našoj župi u kojemu oni nisu predani i potpuno angažirani, od finansijskih donacija do osobnoga rada, do i najmanjega i najsitnijeg posla poput čišćenja crkve, spremanja ručkova i kolača, nabavke do i najsitnijih detalja, od ruha do drugih predmeta za liturgiju ili ures crkvi. Naravno da župu ne čini jedan bračni par i da župa živi punim plućima tek ako su svi župljani ili barem većina uključeni, ali nije preuveličavanje ako se kaže da dok je našega župnika Antuna Kurelovića i *Mireta od Benazići*, kao desne ruke, projekata i građevinskih zahvata bit će

stalno, a i raznih drugih aktivnosti. Gospodin Vladimir član je posebnog župnog savjetodavnog tijela koje operativno nadzire i provodi odluke ekonomskog vijeća, ujedno je i član biskupijskog pastoralnog vijeća, a njegova gospođa Nevija dobri duh naše crkve u Sv. Katarini. Uz to što su oboje članovi našega zbora, ona nam svake nedjelje i za svaki blagdan pripremi predložak pjesama koje ćemo pjevati u sv. misi, koje ćemo psalme moliti ili pjevati. Dok su im unuci bili manji, redovito su ih imali po dvoje-troje sa sobom na sv. misi. Ako navratite u njihovu ugodnu i toplu blagovaonicu s kaminom u suterenu, sigurno će vas ugostiti uz svoje vino, svoje maslinovo ulje, svoje bujno povrće iz vrta, pa čak i mljeko od svojih koza, svoje kobasice i pršut, a raskoš Nevijina cvijeća i ukrasnoga raslinja nije ni potrebno opisivati, kao ni prelijepе vanjske jaslice čije su uređivanje nakon dugih Nevijinih godina sada preuzeli njezina nevjesta *likovnjakinja* Rosana i sin Nenad. Njihova starija kći Suzana svira na klaviru, kao što je to činila i na ovoj zlatnoj misi, a kći Sandra po struci je građevinarka. Bože moj, koliko li se svega nakupi u 50 godina zajedničkoga života: i radosti i suza, besanih noći, bora na rukama i licu, sijedih kosa i bolnih zglobova, braka svojega i brakova svoje djece, odgoja svoje djece i unuka, tazbine i rodbine, prljavih čarapa i gundjanja, a zapravo sve stane u tri riječi: Bog i brak ili u dvije strane sjedinjene u jedno: Bog i muž i žena koji su postali jedno ili: Bog i njihovo trajno DA. Bogu hvala na njihovoj ljubavi i vjeri, Bogu hvala što se imaju, što ih imamo. Bogat je onaj tko ovakve ljude ima pokraj sebe. Zato nam se, valjda, nekako nije dalo iz crkve nakon ove svećane sv. mise zahvalnice, iako je bilo hladno, iako je potrajalo. Neka ih naš Gospodin čuva i blagoslivlja i dalje!

„Zlatni pir“ u Marčani

Na dan Svetе obitelji, 30. 12. 2018., župljeni župe Marčana, Anton i Marija Catela, (rođ. Pletikos) proslavili su „zlatni pir“ u crkvi svetoga Petra i Pavla u Marčani. Prije 50 godina, na isti dan 1968. godine, izrekli su jedno drugom svoje „DA“, a vjenčao ih je tadašnji marčanski župnik, vlč. Dragan Domšić. U prigodi obnavljanja zavjetno-zahvalne molitve, po sakramantu svete ženidbe, nazočili su i vjenčani kumovi, Marija i Josip Radolović, a slavljenici su obnovili i prstenje, što su nazočni župljeni nagradili velikim pljeskom. Osim vjenčanih kumova, ovom važnom događaju nazočila su i njihova djeca: Igor i Emilijana, zet Domagoj i unuci Mislav, Marinela i Marieta, sestre slavljenika te brojna rodbina i prijatelji. Vlč. Jure Purkić u svojoj homiliji istaknuo je slavljenike kao primjer kršćanske obitelji i njihove međusobne ljubavi, kao i njihov dugogodišnji angažman u životu župe u Caritasu, župnom Pastoralnom vijeću, župnom zboru, a svakako je vrijedno spomenuti da je Anton (Tone) i crkveni zvonar iz obitelji iz koje su preko 100 godina crkveni zvonari. Marčanci će rado reći da su Tone i Marija dobre duše Marčane, uvijek spremni pomoći i s radošću ugostiti svakoga prolaznika. Iako su oboje u mirovini, još su uvijek vrlo aktivni u crkvenom životu Marčane. Marija je bila vrlo omiljena medicinska sestra koja je u svojem dugogodišnjem radu, uvijek i u svako vrijeme, bila na usluzi kome je god trebalo, kao i njezin Tone, koji je do mirovine radio u brodogradilištu „Uljanik“. Neka ih dobri Bog prati u životu kako bi i dalje mogli biti na blagoslov župi Marčana i uzor današnjim mladim obiteljima. (Martin Filipović)

60 godina braka Dinka i Marije Jurman

U selu Tomažini u Sv. Petru u Šumi uža, ali brojna obitelj okupila se oko dijamantnih slavljenika Dinka i Marije Jurman. Budući da je Dinko nekoliko godina nepokretan, svečanost 60 godina braka nije se mogla odviti u župnoj crkvi pa se odvila u njihovu domu. Oko slavljenika su se u nedjelju 2. prosinca okupili sin i tri kćeri, od koji je jedna časna sestra Janja Jurman iz Družbe Kćeri Milosrđa sv. Franje, zetovi te brojni unuci. Za sve okupljene slavlje, ali i cijeli život dijamantnih jubilaraca bili su ohrabrenje da je lijepo živjeti u ljubavi i da svaka žrtva za one koji su ustrajni ima na kraju svoju utjehu i radost. Neka je sretno i blagoslovljeno našim slavljenicima! (fr. Gaudencije Spetić)

Sv. Stjepan prvomučenik

KRASICA Svečanom misom župljeni župe Krasica i njihovi gosti iz susjednih župa obilježili su spomendan zaštitnika svoje župe, Sv. Stjepana Prvomučenika. Euharistijsko slavlje predvodio je vlč. Luka Pranjavić, župnik u Novigradu, uz koncelebraciju mjesnoga župnika. U nadahnutoj propovijedi vlč. Pranjavić podsjetio je da je sv. Stjepan ljubio i svoje neprijatelje, progonitelje i molio za njih. Prvi su kršćani imali povjerenja u put nenasilja. Oni su bili vjerdostojni u svojoj spremnosti da trpe, da se ne osvećuju, da praštaju. Svečanosti mise doprinio je i župni zbor. (Valerija)

Zajedničko druženje članova radijskih ekipa i djelatnika Radio Labina

Uteru Radio Labina već se pune 23 godine svake nedjelje čuju zvukovi duhovne glazbe, uz glasove volontera vjerske emisije koji žele prenositi Radosnu vijest putem toga elektroničkog medija. Trenutno su ti glasovi razvrstani u 6 ekipa koje se izmjenjuju iz nedjelje u nedjelju, a bogatstvo koje nam radio omogućuje i koje može oplemeniti slušatelje jest i jutarnja misao dana, „Zraka Božjega duha za novi dan“. Kako bi na neki način iskazali zahvalu članovima vjerske emisije, svećenici, koji su i sami članovi radijskih ekipa, upriličili su za njih večeru uz ugodno druženje, a pozvani su i djelatnici Radio Labina koji su zasluzni za dugogodišnje emitiranje emisije „Riječ vjere“, a to su: Dezi Paliska, direktorica Radija, koja je spremna dati svoje vrijeme i otvorena je za suradnju u realizaciji objava duhovnih sadržaja u eteru; zatim Branko Mohorović kao tehnički realizator koji zdušno godinama prati i tehnički iz nedjelje u nedjelju realizira emisiju te Mihael Ilić, mladi magistar ekonomije, koji obavlja funkciju voditelja marketinga, poslove pretprodukcije i produkcije, a koji je uvijek spremjan za snimanje i dijeljenje korisnih savjeta u snimanju. Bez njih ne bismo mogli ideje provesti u djelo pa im još jednom zahvaljujemo na svesrdnoj podršci. Zajedničko se druženje drugu godinu zaredom održalo u restoranu Dorina u Plominu, uz večeru, razgovor, šalu i pjesmu. Neka Gospodin i dalje blagoslovi našu suradnju i neka nas potiče i vodi da budemo još bolji radnici na njegovoj njivi. (L.B.)

Župe produžile najam Hrvatskom restauratorskom zavodu

D opuštenjem je biskupa mons. Antuna Bogetića godine 1989. između Župe sv. Blaža u Vodnjanu i Hrvatskoga restauratorskog zavoda u Zagrebu bio potpisani Ugovor o 30-godišnjem korištenju crkve Majke Božje Traversa iz 1650. g. za restauratorsku djelatnost. Ugovor su tada supotpisali tadašnji direktor HRZ-a prof. Ferdinand Meder i vodnjanski župnik Marijan Jelenić. Tim je činom utemeljen ogrank Hrvatskoga restauratorskog Zavoda za Istru Restauratorska radionica Vodnjan. A dormitorij je bio u župnoj kući u Juršićima. To je tada bio smion čin Crkve u Istri za spašavanje kulturne baštine na Poluotoku, ali ne bez kritika. Kako je Ugovor istekao, produženje Ugovora na daljnjih 20 godina supotpisan je 28. prosinca u sakristiji župne crkve svetog Blaža. Supotpisali su ga sadašnja ravnateljica Hrvatskoga restauratorskog zavoda iz Zagreba dr. sc. Tatjana Pleše i župnik preč. Marijan Jelenić, u nazočnosti pomoćnice ravnateljice za pokretnu baštinu dr. Višnje Bralić. Potpisani je i paralelni Ugovor za daljnje korištenje župne kuće u Juršićima s upraviteljem župe Juršići vlc. Darkom Zgrablićem, u nazočnosti sadašnje više restauratorice i voditeljice radionice Laure Miočić. Ugovori su potpisani do puštenjem biskupa mons. Dražena Kutleše. Kroz radionicu je tijekom godina prošlo na desetine restauratora, a restauriran je velik broj umjetnina Istre kojima je produžen vijek života za daljnja desetljeća. Ta su djela svojevrstan temelj istarskom turizmu. Sva su umjetnička djela svjedočanstvo duhovnoga napretka istarskog pučanstva tijekom vjekova. Zato će Istra i njezina sakralna baština zauvijek biti poučne za sve namjernike. Zbog ostvarenoga uspjeha na proljeće se priprema proslava 30. obljetnice djelovanja radionice. Time se želi potaknuti upravitelje i posjetitelje crkava na osjetljivost za duhovno bogatstvo koje imamo. Ovo je lijep primjer suradnje Crkve i države na tako važnom segmentu naše stvarnosti i dokaz kako su utemeljitelji, uza sve kritike, bili u pravu. Crkva Gospe Traversa vodnjanska je čudotvorna crkva kojoj se hodočasti dvaput godišnje u zahvalu što je Vodnjan bio pošteđen kužnih bolesti. Danas je crkva „čudotvorna“ u spašavanju sakralne baštine. Prema predaji, ovdje je nakon Trsata odsjela Nazaretska kućica na putu prema Loretu. (Marijan J.)

Predstavljena knjiga „Zlatko Dalić – Rusija naših snova“

Izbornik Dalić na predstavljanju knjige

**RIJEKA Ekumenski odbor
Grada Rijeke organizirao je
19. siječnja u Velikoj dvorani
Nadbiskupskoga ordinarijata u
Rijeci, u okviru Molitvene osmene
za jedinstvo kršćana, panel-
predstavljanje knjige „Zlatko
Dalić – Rusija naših snova“.**

Uz izbornika Dalića govorili su: nekadašnji izbornik Miroslav Ćiro Blažević, izbornik U-21 Nenad Gračan, glavni urednik Sportskih novosti Mario Zorko i novinar Sportskih novosti Dražen Antolić. S gostima je razgovarala Helena Anušić, a u glazbenom dijelu nastupili su članovi Zdruga katoličkih skauta Riječke nadbiskupije. Uz predstavnike Ekumenskoga odbora, događaju su nazočili riječki nadbiskup Ivan Devčić, generalni vikar Riječke nadbiskupije Emil Svačić, članovi Uprave i marketinga HNK Rijeke te mnogi uvaženi gosti. Izbornik Dalić izrazio je radost dolaska u Rijeku, gradu u kojem je svojevremeno bio i trener HNK Rijeke. Knjiga će biti trajni zapis svega onoga što se događalo u Rusiji i zahvala svim igračima za uspjeh i najljepše ljeto, rekao je Dalić.

„Ovo je moja zahvala njima. Oni su Hrvatsku pokrenuli i oni su nas učinili sretnima i ponosnima. Ovo je zahvala i svim navijačima.“

U nastavku je izrazio želju da knjiga bude putokaz mlađim generacijama i poticaj za izgradnju zajedništva i vjere. Ustrajnošću, hrabrošću i poniznošću može se puno izgraditi, poručio je izbornik. Riječkom nadbiskupu te Ekumenskom odboru zahvalio je na pozivu, organizaciji i srdačnoj dobrodošlici. U dinamičnom panel predstavljanju knjige otkriveni su manje poznati detalji koji su se događaliiza očiju javnosti, ali i oni koji su pokazivali u kojoj je mjeri vjera bila važna izborniku i igračima na Svjetskom nogometnom prvenstvu i usponu prema vrhu. Miroslav Ćiro Blažević istaknuo je vjernički ‘ambijent’ koji je izbornik Dalić stvorio u svojoj poniznosti i skromnosti, ali i hrabrost na turniru, što je uvelike pomoglo na putu prema finalu. Glavni urednik Sportskih novosti, izdavač ove knjige, Mario Zorko otkrio je kako je izbornik prije izlaska na teren uvijek molio dvije molitve: Gospo u svakoj potrebi i Isusu za uspjeh u radu. Fantastično je kako je tu svoju vjeru uspio prenijeti na igrače, rekao je Zorko. Nije tajna da je izbornik tijekom turnira imao krunicu u

džepu i nerijetko bi je stisnuo za vrijeme nogometnih susreta. Na predstavljanju je posvjedočio kako se nikada nije sramio reći da je vjernik, katolik. „Rođen sam u Livnu i moji prvi susjadi bili su fratri. U vjeri me majka odgajala i tako ja odgajam svoju djecu. Ne bojim se to reći i kad god nam je teško, prizivamo Boga. Uvijek izmolim te dvije molitve.“ Izbornik se prisjetio i rečenica iz jedne molitve: „Bože, Ti si me stavio na ovo mjesto. Ti me vodi. Ako zaslužim – ja ću dobiti. Ako ne zaslužim – neću dobiti. I naslov jednoga poglavlja u ovoj knjizi jest: Bože, zašto baš ja? Zašto je mene dragi Bog darovao da ja nakon 20 godina vodim hrvatsku reprezentaciju u najveći uspjeh hrvatskoga nogometa?“ Životni put izbornika Dalića nije bio lak. Mučio se, išao korak po korak i ništa mu u životu nije bilo ‘dano na dlanu’, niti je došlo slučajno. “Otišao sam od kuće u svijet s 15 godina. Imao sam dvije misli u glavi: da se vratim kući i da ne osramotim svoje roditelje. Taj moj životni i nogometni put bio je pun padova i uspjeha, ali zaboravio sam sve negativno i razmišljjam samo o pozitivnim stvarima. Smatram da nam dragi Bog daje ono što zaslužujemo. Ponekad ne odmah, nego kasnije, i to sam govorio i igračima. Za sve što sam postigao u životu zahvaljujem dragom Bogu i svojoj obitelji.“

Na kraju predstavljanja riječki nadbiskup Ivan Devčić zahvalio je izborniku Daliću na dolasku i čestitao Hrvatskoj nogometnoj reprezentaciji na uspjehu. S obzirom da se predstavljanje dogodilo u okviru programa Molitvene osmene za jedinstvo kršćana, nadbiskup Devčić izrazio je nadu da se jedinstvo igrača i navijača, koje je posvjedočeno tijekom Svjetskoga nogometnog prvenstva u Rusiji, ostvari i među kršćanima. Uvjereni smo da naši sportaši daju velik doprinos u ostvarivanju zajedništva jednoga naroda, u što smo se mogli uvjeriti prateći doček reprezentacije u Zagrebu. Ta mjeseca slika vraća u devedesete godine i zajedništvo našega naroda u Domovinskom ratu. Zajedništvo smo izvojevali pobedu, oslobođili Hrvatsku i to nam je zajedništvo danas potrebno da zajedno izgradimo zemlju naših snova, poručio je nadbiskup. Knjiga „Zlatko Dalić – Rusija naših snova“, u izdanju Sportskih novosti, donosi pogled iznutra, prodor u skrovita mjesta naše momčadi na putu od frustracija do slave, tamo gdje se sudaraju različiti karakteri s teretima prošlosti, a

sve je to viđeno izbornikovim očima, ispričano njegovim riječima, njegovi stavovi, strahovi, dvojbe, izazovi, neizbjegni rituali, odluke, dijalazi s igračima i nogometnim akterima, anegdote koje će otici u povijest, do mnogih novinari nazočni u Rusiji nisu mogli doći. Knjiga je izdana samo četiri i pol mjeseca od odigranoga finala svjetskoga prvenstva u Moskvi, dovoljno rano da sjećanja budu svježa, a opisi autentični. Prihod od prodaje bit će doniran u dobrotvorne svrhe, a oni koji nisu stigli u Veliku dvoranu Nadbiskupskoga ordinarijata u Rijeci, knjigu mogu naručiti u Sportskim novostima. Trebalo je oko 20 godina da se snimi dokumentarni film o generaciji Vatrenih iz 1998., dvadeset godina da ‘trenera svih trenera’ nadmaši učenik, ali nasreću nije se čekalo 20 godina da se izda knjiga koja će kao trajno sjećanje ostati svima, ne samo ljubiteljima najvažnije sporedne stvari na svijetu, nego generacijama kojima Zlatko Dalić može biti uzor u poniznosti i životu u kojem se snaga crpi u molitvi. (IKA)

“Otišao sam od kuće u svijet s 15 godina. Imao sam dvije misli u glavi: da se vratim kući i da ne osramotim svoje roditelje. Taj moj životni i nogometni put bio je pun padova i uspjeha, ali zaboravio sam sve negativno i razmišljjam samo o pozitivnim stvarima. Smatram da nam dragi Bog daje ono što zaslužujemo. Ponekad ne odmah, nego kasnije, i to sam govorio i igračima. Za sve što sam postigao u životu zahvaljujem dragom Bogu i svojoj obitelji.”

POSJETITE KNJIŽARE "JOSIPA TURČINOVIĆA"

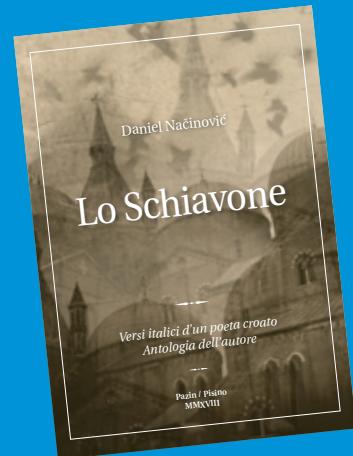
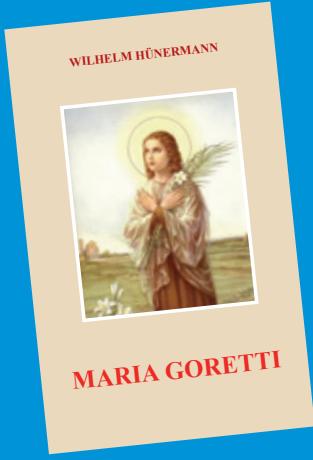
Izdavačka kuća JOSIP TURČINOVIĆ d.o.o. Pazin
Narudžbe na tel. 052/ 624 342

Prodavaonice:

PAZIN, A. Kalca 2, tel. 052/621 082

PULA, Danteov trg 1, tel. 052/216 498

POREČ, Eufrazijeva 22, tel. 052/451 784

Kalendari i ISTARSKA DANICA za 2019. godinu

Radio Istra

Učka 96,9 - Pula 98,0 - Rovinj 88,0 - Buje 97,9
Umag 107,3 - Rabac 92,1 - Poreč 98,5

KAP ZA DOBAR DAN

- duhovna misao za bolji početak dana
- od ponedjeljka do subote u 06:30

PUTEVIMA VJERE

- središnja vjerska emisija
- petkom u 17:30

SUSRET S IZVOROM

- komentar nedjeljnog Evangelija
- nedjeljom u 8:30

Jurja Dobrile 6, Pazin - tel: 052/ 88 77 11
www.radioistra.hr